

MAGYAR Bányászlap

egyesült magyar bányászlap az Egyesült Államokban
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor—at 75 E. 10th St., New York, N. Y.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Subscription Rates: United States and Canada one year \$2.00. Abroad \$3.00

A FINÁNCOKBAN IS VAN SZÍV

igaz, hogy ritkán, de az emberi nyomorságnak az a rettenetes példája, mely Bostonban tártult a szesz szimatoló fináncok elé, még az 5 kérges sziveiket is megrendítette. Egy holtbeteg ember házába értek be a fináncok, mert az volt ellene a panasz, hogy szesz főz. A vád igaznak is bizonyult, de a "bűnöst" még sem vonták felelősségre. A boldogtalan ember, aki ezt a főbenjáró bünt elkövette, halálos beteg, tüdővése van, és alig élhet pár hónapot. Ágyban fekvve találták a fináncok és ágya mellett ott állt a kisüst és teljesen felszerelt házi pálinkafőzde. Egy pereig sem tagadta, hogy pálinkát főzött. Bebizonyította, hogy orvosa írta elő az alkoholt, beteg ember és nem képes receptre vásárolni a patikában whiskeyt, mert koldusszegény, kénytelen tehát otthon megfőzni a pálinkát, mert jóformán már csak a szesz tartja életben. A fináncok nem jelentették fel a haldokló továbbra is készítheti odahaza a maga pálinkáját. Ez az egyetlen eset a szárazság óta, hogy nem büntették meg a munsájnert, sőt szemet hunytak további működése felett is.

AZ EGYLETEK EGYESÜLÉSÉRŐL

A Magyar Bányászlap október 28-iki számában jelent meg egy két szó. A cikkekre felelték is és pedig a Bridgeport című lapban. A cikk azzal kezdődik, hogy a választ a Magyar Bányászlapnak is beküldötték, de a lap szerkesztősége nem közölte. Feltétlenül értesítjük a cikkíró urat, hogy a szerkesztőség nem kérezhez az említett választ, mert mi minden közérdekű leközlünk és így ebben a nagyfontosságú ügyben is helyet adtunk volna a válasznak, ha azt kézhez vettük volna.

NÁROM MILLIÁRD DOLLÁRJÁBA

kerül évente az Egyesült Államoknak a munkanélküliség. Dr. N. I. Stone közgazdasz és világhírű statisztikus a rendelkezésre álló adatok alapján pontos számításokat eszközölt és a ténai összeg bármilyen hatalmas is, csatláhatatlan számítások eredménye. Az ugynevezett Nolan-féle törvényjavaslat most törvényhozás útján akar javítani a helyzeten és egy szövetségi munkaközvetítő hivatal felállítását célozza. Különösen most erzi már az ország a munkanélküliség átkát, mikor egymásután érkeznek jelentések egyes telepek lezárásáról és munkások letérléről.

AZ ÖSSZES UJSÁGOK

hasáboakat irnak a Amerikán átvonuló bűnhullámról. Egyebet hall vagy olvas az ember, mint gyilkosságot, rablást, betörést. A tudósok is azon törik a fejüket, hogy mi lehet ennek a bűnhullámnak az oka. Egyik ezt mondja, a másik azt, a legvalószínűbb az, hogy a munkátlanlanság, a rossz társaság, a háboru folytán a erkölcsök képezik a bűnhullámnak az alapját. Remélhetőleg meg mulni örülnek nemcsakára. A nagy városok rendőrségei ketéssel figyelik mindazokat, akik az alvilággal összeköttetésnek és kíméletlen hadjáratot indítottak a gyilkosok, betörők és a polgárok is szervezkednek, védő ligákat alapítják és minden tekintetben elősegítik a rendőrségek munkáját. De kerében kellene kellene kiirtani a bajt és a legjobb gyógyszer az lenne ha az ezer meg ezer munkátlanlannak becsületes egélehtest nyújtó munkát adnának, mert a tétlenség az, mely rossz gondolatokat szül és a gondolatot száz esetben kilencvenszer nyom követi a tett, ebben keresendő a nagy bűnhullámnak minden oka.

AZ AFRIKAI ÉS AUSZTRÁLIAI

vademberek "medicinás emberei", akik valami természetfeletti hatalommal voltak a törzs tagjainak nézete szerint megálva, a jó és szz idő urai is voltak. Legalább az egyszerű, műveletlen vadembek azt hitték. Ha nagy volt a szárazság a "medicinás emberhez" fordultak, hogy csináljon esőt, ha megunták a már hetek óta zuhogó esőt, akkor tőle várták, hogy a nap megint kiüssön és leszárltsa a felmataratjeji gunyhóikról a lecsurgó vizet. Később már viharágyukul próbálkozott meg a modern kor embere az esőcsinálással és külön a szőlőtermő vidékeken egyre-másra állították fel a vállalkozó ellenmő urak a viharágyukat, melyből jó pénztért lövöldöztek a felhő felé, perszer minden eredmény nélkül. A legujabb Dél Afrikából 5000 jelentés szerint most repülőgépen homokos zsákokat küldtek 5000 lábnyi magasságba és ott homokot dobálnak a felhőre, mert ami okos ember azt találta mondani, hogy ha homokot szórnak a felhőre, eső lesz. Ez a kísérlet sem sikerült. Hiába a természet meg még mindig nem tudta a gvarló emberi elme kikémleni, hiába állták fel a kormányozható léghajót és a repülőgépet, szikratávírók sok más csodát.

A BÁNYATÖRVÉNYEK ÁTALAKÍTÁSA.

A LEGTÖBB ÁLLAMI BÁNYATÖRVÉNY FELTÉTLEN UJÍTÁSRÁ SZORUL, MERT ELAVULT A RÉGI.

A villanygépekről, villanyerőről a legtöbb állami törvény említést sem tesz.

Amerika harminc különböző államában vannak szénbányák és a harminc állam közül 28 törvényhozásilag állapította meg a bányák művelésének szabályait és módját. A harminc állam a következő csoportokba osztható: 12 államban kizárólag csak szénbányák vannak, nyolc államban tulnyomóan szénbányák vannak, de másfajta bányák is akadnak, 5-ben csak részben vannak szénbányák és négyben más ásványokat bányásznak, de szent nem. Pennsylvania államban a puha és keményszén bányászás külön törvényekkel van szabályozva. Arról is nevezetes ez az állam, hogy az első volt azok közül, melyek bányatörvényeket hoztak 1869-ben. Viszont 1890-ben már 13 államban volt bányatörvénye.

1890 előtt a villanyerőt bányákban alig használták fel valamire, és így ezek a törvények a villanyos erőről említést sem tesznek. Azóta azonban a villanyos erő a bányászat terén óriási hódításokat tett és most jóformán nincsen a bányászatnak olyan ágazata, mely a villanyerőt használatával közvetlenül vagy közvetve összeköttetésben ne lenne. A legtöbb állami bányatörvényt az idők során meg is változtatták, illetve újításokkal látták el és jelenleg 21 államban bányatörvénye áll átalakítás előtt.

Épen a villanyerő nagy hódítása miatt különösen ilyen irányban szorultak rá a bányatörvények az átalakításra és újításokra. Viszont vannak még most is olyan állami bányatörvények, melyekben a villanyos erő egyáltalában elő sem fordul.

A villanyerőt és a villanyt szolgáltató gépek azonban csak úgy rendszabályozni kell, mint minden mást. A villanygépek épen úgy gyakori ellenőrzésre, javításra és állandó felügyeletre szorulnak, mint a gőzgépek vagy benzin hajtotta motorok. Minden szent termelő államnak fontos érdeke tehát az, hogy a bányákban használt villany gépek minősége, beállítás, működése, ellenőrzése állandó állami felügyelet alá kerüljön és az állami felügyelet viszont el sem képzelhető, hacsak erre vonatkozó törvényes jogszabályok nem foglaltatnak az illető állam bányatörvényében. Minnek feletán gyakoroljon ellenőrzést az illető állam, vagy minek alapján adjon ki rendeletet, ha nincsen olyan jogszabály vagy törvény, melyre támaszkodhat.

Az Állami Bányahivatal minél előbb ki akarja egészíteni a hiányos állami bányatörvényeket, mert ez a kiegészítés már igazán égetően szükséges.

NEM SZÁLLITJÁK LE AZ ADÓKAT.

MÉG HOSSZU ÉVEKIG FOGLA NYÖGNI AMERIKA LA-KOSSÁGA A SÜLYOS ÉS MAGAS ADÓZTATÁST.

Az 1922-ik kincstári év állami költségvetése kerek öt milliárd dollárt tesz ki.

Sajnos Amerika adófizető lakosságának egyelőre semmi kilátása sincsen arra, hogy a közel jövőben kevesebb adót fizessen, mint azelőtt. Még évekig nehéz adóteher fog a polgárság vállaira nehezedni, mert még legalább két esztendeig a szokottnál sokkal több és nagyobb kiadásai lesznek a szövetségi kormányoknak. Az eddigi hírek és jelentések szerint az 1922-ik kincstári év költségvetése öt milliárd dollár kiadásra számít és ilyen óriási kiadások mellett az adózás könnyítéséről szó sem lehet.

Az adózás leszállításának egyetlen módja: a kiadások csökkentése. Az öt milliárdos költségvetése azonban ennek éppen ellenkezőjét mutatják. A képviselők és szenátorok eltökélték ugyan, hogy alaposan körülnyírbálják a szövetségi kormány által előterjesztett költségvetést, ámde még a legirigmalatlanabb nyírbálás mellett sem vághatnak le többet belőle, mint egy milliárdot.

Smoot szenátor, aki a takarékosági hadjárat vezére, kijelentette, hogy 1921 július elejére mind a 400.000 hivatalnoknak utatpalt kötnék a talpára. Sajnos előbb már nem küldhetik el őket, mert fizetéseik be vannak állítva a költségvetésbe, de az 1922-ik év állami költségvetésébe ezeket a felesleges fizetéseket már nem engedik bevenni.

A katonai és tengerészeti költségvetéseknél is alapos megtakarítást akarnak elérni. A kongresszus józanabb tagjai azt állítják, hogy Daniels és Baker, a tengerészeti és hadügyminiszter nagyon elvetették a súlykot. A hadügyminiszteri költségvetésben máris deficit van a múlt évről. A hadügyi költségvetést tehát alaposan le akarják szállítani. A tengerészeti már kevésbé és ennek oka nagyrészt a zavaros külpolitikai helyzet. Még mindig olyan világot élünk, hogy ha Japán vagy Anglia egy cirkálót épít, akkor nekünk kettőt kell építenünk. A megértés és szeretet világa még mindig távoli ködkép és a világ minden országa fegyverkezik mintha nem sokára megint valami hatalmas nagy mérkőzésre készülének.

Ha Hardingnak sikerülni fog Angliát, Japánt és Franciaországot rávenni a fegyverkezés mérséklésére, akkor talán az amerikai adófizető polgárra is felvirrad egy jobb jövő, de amíg ágyura, hadihajóra, naplopó hivatalnokokra megy el a sok, nehezen megkeresett dollár, addig nem is szabad álmodnunk az adóleszállításról és könnyebb megélhetési viszonyokról.

EGY INDOKOLATLAN TÁMADÁS.

EGYRE TÖBB TÁMADÓ ÉS ROSSZAKARATU CIKK JELENIK MEG AZ IDEGENNYELVŰ SAJTÓ ELLEN.

A cikkek csak ártnak az amerikanizálásnak és használni nem használnak senkinek.

Egyes new yorki angol lapok az újabb időben minden ok és cél nélkül egyre sürűbben közölnek olyan cikkeket, melyek egyrészt egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak, másrészt pedig egyáltalában nem járulnak hozzá a sokat emlegetett "amerikanizáláshoz". Ezek a cikkek éppen ellenkezőleg elidegenítik a külföldi bevándoroltakat és megnehezítik azoknak a helyzetét és munkáját, akik minden erejükkel és tudásukkal jó amerikaiakat akarnak fagragni a bevándoroltakból.

A New York World hasábjain egy Mr. Martin Green nevű úr cikkezik az amerikai idegen nyelvű sajtó ellen. Mindentől eltekintve két tényt kell leszögeznünk a cikkekről: Először szédlületes tudatlanságot árul el Mr. Green, másodsor határtalan könnyelműséget, ezt a két jó tulajdonságot azután leöntötte a rosszakarat keserű szószárral és kész volt a cikksorozat.

Mr. Green nagyon rossz helyekről kaphatta értesítéseit. Felült ezeknek a rossz értesüléseknek és azután anélkül, hogy a feletemebb udvariasságnak megfeleljen a másik felett is kihallgatta volna. nekirontott az amerikai idegen nyelvű sajtónak.

Nem tudjuk azonban megérteni, hogy mit akar ezekkel a cikkekkal Mr. Green elérni. Nem tudjuk kiknek szól. A bevándorlóknak nem szólhat, mert azoknak igen kis százaléka olvas angol nyelven megjelenő amerikai újságot. Tapasztalásból tudjuk, hogy a nagy tömegek csakis az anyanyelvükön megirt, de amerikai szellemben tartott újságokból vesz tudomást a világ soráról és meg vagyunk győződve róla, hogy ha akár magyar, akár lengyel, tót, román, orosz, finn vagy kínai nyelven jelent meg a cikke, akkor a legnagyobb felháborodást váltotta volna ki azokból, akiket kéretlenül és hivatlanul meg akart védelmezni.

Az amerikanizálásnak nem ez a módja Mr. Green. Az a millió bevándorló nem tanulhat meg egyik napról a másikra angolul és így sajnos nem áll módjában, hogy két hetes amerikai léteére máris angol nyelvű amerikai újságokat olvashasson, de viszont olvasni akar, egyet mást tudni is szeretne második hazájáról, hol tudja meg mindezt, honnan tanuljon ha nem a saját anyanyelvén megirt lapokból?

A háboru alatt, amikor magasán lobogott az oktalán gyűlölség lángja mindenki ellen, aki véletlenül ellenséges országban látta meg a napvilágot, megértették az idegen sajtó elleni kirohanásokat, de (Folytatása a 2-ik oldalon.)

NEM TANULTAK ÉS NEM AKARNAK

tanulni Magyarországon az emberek. A háboru előtt vas-kapcsokkal fogták otthon az embereket, s még a mai nyomorúságos helyzetükben is utjába állnak a kivándorlásnak.

A legtöbbben még ennél is tovább mennek, és hazavándorlásra csábítják a külföldi magyarságot.

Az otthon megjelenő "Külföldi Magyarság" című újság, melyre a múlt héten hívtuk fel olvasóink figyelmét, haza hívja innen a magyar bányászokat.

Szóvá teszi lapunk nyomán azt a sajnálatos körülményt, hogy Indiana államban csak amerikai polgároknak adnak ezen-tul foreman-certificate-okat, és ragyogó színekkel festi le, hogy ezzel ellentétben milyen finom és gyönyörűséges otthon Magyarországon a bányászat. És hívja haza a magyar bányászokat.

Nemcsak végzetes járatlanságot, de bűnös könnyelműséget is mutat ez a hazavándorlásra való csábítgatás és ideje lenne, hogy Magyarországon törvényt hozzanak a hazavándorlásra való csábítás büne ellen. Mint ahogyan idáig a kivándorlásra való csábítást büntették meg.

Járatlanságot árul el a "Külföldi Magyarság", mikor az amerikai bányászlelettel szemben olyan csábítóan gyönyörűs-gesnek tünteti fel a magyarországi bányászatot, mert nem gondol arra, hogy itt egy bányász keresete átlag ezernyolcszáz dollár vagy annál több évente, amivel szemben odahaza legfeljebb ha ugyanannyi koronákat kereshet a bányász.

Nem gondol arra a "Külföldi Magyarság" szerkesztője, hogy az amerikai magyarok nagyon jól ismerik már a hazai helyzetet a kikerkeztet tömérdek levél nyomán (nehogy megint a régi bécsi mesével igyekezzenek otthonról cáfolgatni) és elte-kintve a keresettől, a bánásmód sem csábítgatja hazafelé a magyar bányászokat.

Mert fáj ugyan nekünk Indiana állam határozata s igyek-szünk annak megváltoztatását kieszközölni, de még sokkal job-ban fáj az a bánásmód, amelyben otthon bányásztestvéreinket részesítik, akiket katonai felügyelet és fegyelem alatt dolgoz-tatnak s akiket meg is botosztatnak a kirendelt karhatalmi gent-lemenek.

Nemcsak járatlan, de bűnös is az, aki az itteni viszonyok közül a hazai nyomorúságba akarják taszítani a nehezen dolgo-zó bányászmunkást és nem lesz sok sikere a hazai irredenta igye-kezeteknek, ha ilyen keves jó akaratot tapasztalunk majd irá-nyukban.

Magyarországnak jó lenne már egyszer megérteni, hogy sokkal többet ér egy magyar külföldön, ha a hazáját szereti és a nemzetiségéhez ragaszkodik, mint egy hazacsábított, tönkretett, elbolondított magyar ember, aki botot, nyomorúságot és csaló-dást talál odahaza.

A külföldi magyarság kész minden irredenta törekvést a leglelkesebben támogatni, kész mindenét odaadni Magyaror-szágnak; de józanodjanak már egyszer ki otthon az emberek és ne dugják a fejüket a homokba a valóságok elől. Mikor pedig a külföldi magyarság támogatását akarják biztosítani az ország számára, ne igyekezzenek egyszersmint megölni a ludat, amely-től az aranytojáást várják. Ne akarják hazacsábítani és tönkre tenni a külföldi magyarságot.

A DOLLÁR BEVÁLTÁSA MIATT

aggódnak nagyon Magyarország hivatalos és nem hivatalos körei és mindenképen azon vannak, hogy a hazavándorló magyar otthon váltsa be a dollárjait.

Telvé vannak az otthoni újságok az amerikai magyar üzletem-berekről írott rém-mesékkel és néha annyira elírják magukat, mint-ha szándékosan akarnák félrevezetni olvasóikat.

Nincsen semmi kifogásunk ellene ha a hazavándorló magyarok magukkal viszik és otthon váltják be a dollárjaikat s azt is szívesen látánk, ha hazautalt pénzüket is dollárokkban küldenek át.

Elismerjük azt is, hogy van köztünk elég lelketlen zugbankár, akik a pénzváltásnál kirabolják az embereket, de azért a hazai túsá-gok mégis túl lőnek a célon.

Végre sem tolvaj minden amerikai magyar üzletember s nagy kár a régi, ismert és tisztességesnek ismert bankárjainkat egy kalap alá venni és együtt szidalmazni a zugbankárjainkkal.

Másrészt nagyon jó lenne otthon is meglátni a gerendákat a mi százáink mellett és szétútni a vidéki és budapesti takarékpénztárak közt, amelyek ugyancsak kevés szemérmert ismernek, ha dollár-koro-na üzleteket van alkalmuk megkaparítani.

Az innen dollárokkal hazatért magyarok semmi jót nem irtak az otthoni pénzváltások történetéről, s hazai lapársainknak azt ajánljuk, hogy az otthoni visszaéléseket igyekezzenek első sorban megszüntetni.

MUNKAHIREK

Gebo Wyoming. Az Ovel Creek Company telepein gyengén megy a munka, írja Cs. I. testvér. Hetenkint csak három napot dolgoznak. A szén tiz és 11 sukk magas. Viz néhol akad, gáz is van egy kevés. Lejárókö is van néhol. Karbájd lámpával dolgoznak. Vegyes mérésel tonnaszámba fizetik a szén 72 centjével, masina munká van. Szerencsétlenség néha megesik. A bánásmód csak olyau mint a többi helyeken. Az élelmiszer és lakás elég drága. Munkásokat mostanában nem vesznek fel. A helyet egyelőre nem ajánlhatja.

Triadelphia, W. Va. Nagy János testvér közli velünk, hogy a munka jól megy. Vasuti kocsihiány nincsen. A bánya teljesen új és a házak is jók. Ha valaki munkát nélkülül van és munkát keres, annak ajánlja a helyet.

Universal, Ind. A United States Fuel Company telepein dolgozó Steve Menyhért testvérünk írja, hogy a munka jól megy, hetenkint hat napot dolgoznak. A bánya geeges és a szén magassága négy és öt sukk között váltakozik. Viz, gáz és lejárókö nincsen. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszámba fizetik. A négyes majnában masina munka van az ötösben szalethől lövik. Vegyes mérés van alkalmazásban. Szerencsétlenség nagyon ritkán történik és a munkásokkal a telepen elég jól bannak. Az élelmiszer ára kezd leszállani. A helyet ajánlhatja a testvéreknek.

Morgantown, W. Va. A Penn Mary Coal Company telepein dolgozó J. B. testvérünk írja, hogy a munka elég jól megy és hetenkint hat napot teljesen kidolgoznak. A bánya egyenes. A szén négy láb magas. Viz kevés van nagyon, gáz nincsen, lejárókö sincs. Szabádlámpával dolgoznak és tonnaszámba fizetnek, vegyes méréssel hetingben 77, rumba 70 és pikk munka után 94 centet. Van masina és pikk munka. Szerencsétlenség ritkán fordul elő. A munkásokkal elég jól bannak. Az élelmiszerek ára még elég magas. Munkást mindig vesznek fel, de egyelőre nem ajánlhatja a helyet.

Herrick, O. Fekete Mihály testvérünk írja a következőket: A Bányászlap 52-ik számában jelentésben egy hiba volt, 88 centet írtam, holott 78 centet kellett volna írnom. Nem is az volt a szándékom, hogy a munkanélkülieket idecsábítsam, ez a szándék távol állt tőlem, de azt hittem, hogy azok, akiknek nincsen munkájuk, jól teszik, ha odamennek ahol megkereshetik a mindennapi kenyeret. Ajánlom tehát mindazoknak, akik dolgozni tudnak, annak és szeretnek, akkor jöjjenek ide.

New Alexandria, Pa. Szilvási András testvérünk írja, hogy a munka jól megy a telepeken és minden nap dolgoznak. A szénet kárénként fizetik és pedig masina munka után 1.08 cent, pikk után 1.49 centjével. Viz néhol van, nem fizetnek érte semmit. Ladolókat és húzókat most is vesznek fel mindennap. A megélhetés csak annyiba kerül mint másutt. Ház van elég, de burdosgazda nagyon kevés akad.

Pobland, Pa. A Poland Coal Company mult heti jelentésére 2 cáfolatot is kaptunk. Az egyiket Babarik István testvér írja, aki azt állítja, hogy két majna zsufolva van emberekkel és az első valamint a második számú bánya is szünetel. Máris több embert helyeztek el egy plézen mint amennyi kellene és így nem ajánlhatja a helyet egyelőre senkinek, dacára annak, hogy most is vesznek fel munkásokat.

A másik cáfolatot Gajdár András

testvérünk írja. Ő is azt jelenti, hogy az I. és II. bánya nem dolgozik és a III. bányában sem kapnak munkát. Flórián Szaniszló testvér tévedett, amikor tudósítását megírta és azt írja, hogy a mérés vegyes. Ez sem áll. Masina után 1.07, szalethől után 1.62 centet fizetnek. Azért írja ezt a pár sort, mert egy magyar bányásznak sem tanácsolja, hogy jelenleg idejöjjön.

Ward, W. Va. Csuba Albert testvér írja Livermoreről, Pa., hogy ellátogatott Wardra munka után nézni és nagyon csalódott. Nem lehet házat kapni családos embernek, mert máris sokan vannak előjegyezve és várják, hogy mikor kerül rájuk a sor. Családos embernek tehát nem ajánlhatja a helyet mostanában, de magános embernek sem, mert meggyőződött ottlétekor, hogy a magános emberek is csak nagy nehezen kapnak burdot, ha ugyan egyáltalában hozzájutnak.

Maxine, W. Va. Szepeessy János testvér velünk, hogy a bányát teljesen lezárták egyelőre. Le akarják szállítani a fizetést és mitután a bányászok ebbe belemenni nem akartak, szó nélkül beszüntették a munkát. A különbség egy pedánál körülbelül husz dollár lett volna, ha leszállítják a béreket és ezt az összeget sokalták a bányászok. Hogy mikor fog megint megindulni a munka, azt egyelőre még nem lehet tudni.

Harrison, O. A Mahoning Creek Coal Company telepeiről

jelenteli G. Z. testvér, hogy a munka jól megy és hat napot dolgoznak hetenkint. A bánya egyenes. A szén magassága 3 és négy sukk között váltakozik. Viz van bőven, hogy dolgozni sem lehet miatta bár ha dolgozni sem lehet miatta, bár amennyit lehet kipumpázzák. Gáz nincsen. Lejárókö akad némely helyen de azért megfizetnek. A szén tonnaszámba fizetik. Van masina munka de szalethől is lönek. Masina után 89 centet fizetnek, pikk után 1.23 centet vegyes mérésel. Szerencsétlenség ritkán fordul elő. A bánásmód attól függ mennyi ember van a telepen, ha kevés, akkor jobb a bánásmód, mint olyankor, ha bőven vannak munkások. Munkásokat most is vesznek fel és a helyet ajánlhatja. A megélhetés csak annyiba kerül, mint másutt.

Rivesville, W. Va. A Firemont and Cleveland Coal Company telepein, írja Mike Káplár testvérünk helyreigazításként, hogy a kompánia nem hatvan centet fizet a szénért hanem 62 centet.

EGY INDOKOLATLAN TÁMADÁS.

(Folytatás az 1-ső oldalról)

most, a béke után kissé furesának találjuk, hogy Mr. Green (reméljük Green és nem Grün), tomahawkot rántva, tollas fejdíszot öltve, indián haditáncot lejt és a szegény idegennyelvű ujságkiadókat és szerkesztőket akarja megskalpolni. Mi álljuk a harcot Mr. Green és azt hisszük, hogy a harc végén az ön skalpjá fogja díszíteni az idegennyelvű sajtó sokszínű vígvámjának bejáratát, mely felett büszkén leng Uncle Sam csillagsávos lobogója: a megértés jelképe.

Az amerikai idegennyelvű sajtóról már sok nyilatkozat hangzott el és a hozzáértők, a jó amerikaiak, akiknek mindig az volt és az lesz az elvük, hogy "America first", mind azt hangoztatták, hogy az idegennyelvű sajtó megbecsülhetetlen kulturamunkát végez és végzett Amerikában és Amerikáért.

Mi nem mondhatjuk el ugyanezt Mr. Greenről.

Külföldi bányahírek

ÖSSZEÜTKÖZÖTT EGY BANYÁSZ VONAT.

Németországból jelentik, hogy Saargemünde városkából egy bányászokkal zsufolásig megtelt vonat Kreuzwald állomáson összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközésnek borzalmas következményei voltak, 15 bányász azonnal a helyszínén meghalt, több mint 25 súlyosan megsebesült. A vizsgálatot folyamatba tették, de még nem sikerült a bal eszt okát kideríteni.

SZTRAJK SOUTH WALES SZÉNTÉRÜLETEIN

A Rhondda szénterületen a bányászok végrehajtó bizottsága a sztrájk mellett foglalt állást, miután az egyes érdekelt bányatársaságok 11, sztrájtők minden jogos ok nélkül elboesájtott bányászt nem akarták a munkába visszaállítani. A munka már december 23-ika óta szünetel emiatt és egyelőre a két fél között semmi közeledés sem észlelhető.

JAPÁNBAN JAVULT A SZÉNPIAC HELYZETE

Shanghaiból érkezett jelentések szerint a japáni szénpiac helyzete már nem olyan nyomott, mint a közelmúltban volt. Egyre több cég küldi be a bányatulajdonosokhoz, illetve ügynökökhöz jövő évi szénvásárlási kérelmeket a rendelést, ami öröndetes kihatással volt a termelésre is.

HOLLANDIA SZÉNBEHOZATAL CSÖKKENT

Mult év első kilene hónapjában jóval kevesebb szén vittek be Hollandiába, mint a háborus évek bármelyike során. Az eddigi kimutatások szerint mult évben Hollandia 2,400,000 tonna szén kapott külföldről, míg az előző évek bármelyikében sokkal nagyobb mennyiségben használt el Hollandia külföldi szénét. 1920-ban a hollandiai bányák össztermelése 3,000,400 tonnát tett ki.

A NÉMET BANYÁSZOK BAJORORSZÁG ELLEN

Egy párisi lap jelenti, hogy a Ruhr vidék bányászai legújában elhatározták, hogy semmi körülmények között sem adnak Bajorországnak szénét, ha csak a sokat emlegetett polgár őrséget le nem szereli. Bajorország a polgárőrség fegyverbentartásával az antant akaratával is szembehelyezkedett, de egyelőre hallani sem akar a leszerelésről a bajor kormány és azt hangoztatja, hogy a polgárőrség nem katonaság, hanem rendőri szervezet, melynek fentartására a belső rend érdekében feltétlenül szükség van.

AZ ANTANT MEGTILTJA A POROSZ SZÉN SZÁLLÍTÁSÁT MAGYARORSZÁGBA.

A Neue Freie Presse azt a riasztó hírt közli, hogy az entente Magyarország részére minden megoldás nélkül beszüntette a porosz szén szállítását.

Ebben az ügyben az Est a Szénbizottsághoz fordult, ahol kijelentették, hogy a Presse tudósítása hamis, mert eddig minden nap érkezett és jelenleg is érkezik egy-egy szénvonal Sziléziából.

A legutóbbi szénvonal elindulását december 14-én jelezték. Kétségtelen tehát, hogy Magyarország számára lekötött 1500 vagon porosz szénből 1390 vagonot a magyar fogyasztás meg fogja kapni, száztíz vagon tudvalevőleg a csehek a maguk számára kötöttek ki a nekünk szánt szén szállítmányok továbbításáért. Eddig nyolcszáz vagon porosz szén érkezett, amit a szénbizottság első sorban jegyek ellenében utalt ki és bár a szén ára meglehetősen drága, azért a közönség nagy érdeklődést mutat iránta.

Négyszem között

A műveletlen vad népeknél a nő még ma is csak árucikk. A legénysorba került fiu, ha házassodni akart megvásárolta az apától az "eladó" leányt és hogy a nő valamikor tényleg árucikk volt, azt mi sem mutatja jobban, mint, hogy mai napig is "eladó" lányoknak nevezik a férjhezmenésre megértett leányokat.

A bushmanok, kafferek, zuluk, és a sok más, még most is kezdetleges viszonyok között élő nép marháért, nyilért, ijjakért vásárolták a nőt. Az eszkimóknál halászi felszerelés, horg, olaj, prém szerepel cseretárgyként.

A művelt országok asszonyait és leányait valósággal nem egy néhány ezer, hanem néhány száz-ezer esztendő választja el ezektől a kezdetleges viszonyoktól. Nálunk a nők ugyanazon jogai vannak, mint a férfiak, most, hogy megkapta a politikai egyenjogúsítást is, jóformán minden jogkülönbség megszűnt a két nem között. Minden pálya nyitva áll a nőknek és ha van tehetség, ha van szorgalma és hozzáértése, akkor minden pályán érvényesülhet.

Egyre ritkábban jelzik a női nemet a közelmúltban még oly közszeretettnek örvendő "szép-nem" vagy "gyengébb nem" jelzővel, mert különösen az utóbbi években és a nagy háboru során a nők bebizonyították, hogy egyáltalában nem gyöngébbek a férfiaknál, sőt ellenkezőleg sok esetben kitartóbbak és edzettebbek, mint a férfiak.

Néha-néha azonban itt Amerikában is kísért a középkor, különösen ha olyan hírt olvas az ember az újságban, hogy valahol Kentuckyban egy hegyilakó, George Isamen puskát fogott 18 esztendő leányára, Annire, mert nem akart neki engedelmeskedni. A gyermek határozottan engedelmisséggel tartozik szüleinek, de Isamen Annie igazán a legelemből okokból tagadta meg az engedelmisséget a világtól századokkal elmaradt apjának és nincsen az a bíró vagy törvényszék, mely arra kényszerítené Anniet, hogy továbbra is engedelmes leánya maradjon atyjának.

A dolog ugy történt, hogy a nemeslelkű atya csinos és fiatal leányát eladta, fontonként 10 centet kért érte, ami igazán nem sok a mai világban, mikor még mindig 50 cent a pork chops fontja és 16 cent egy font cukor. 150 fontot nyomott Annie és így 15 dollárt kellett volna George Isamnek kapnia Joseph Zubratól, a vevőtől. Meg is kapta hiánytalanul a 15 tallért, de az "áru" már nem tudta leszállítani, mert Annie talpra állt és kijelentette, hogy nem engedí eladni magát, ő nem árucikk, neki Zubra nem tetszik, nem akarja sem a teste, sem a lelke és szépen ott hagyta atyja házat, mint Szent Pál az oláhokat.

Az atyai ház elhagyása azonban nem ment olyan simán, mert a feldühödött apa, aki sehogys volt hajlandó a 15 tallért visszaadni, puskát fogott leányára és csak a rokonok közbelépése hártotta el a vérengzést. Annie a nagy veszekedés után egy barátjáné házához költözött és atyjának volt mersze ahhoz, hogy a bíróság elé vigye az ügyet és a bíróságot kérje arra, hogy a "megszokott leányt kényszerítsék arra, hogy ismét visszatérjen hozzá."

Szerencsére az ilyen emberek száma nem nagy. A George Isamenek csak elvétve akadnak ezen a földgolyón, mely igazán furcsa egy manaszéria. George Isamen felfogása az apai szeretetről, a gyermeki engedelmisségről, az apai jogokról és a gyermek értékéről körülbelül ugyanaz, mint egy afrikai vad zalué. Ha a zulu leányzó nem tesz eleget atyja parancsának és nem hajlandó a kismélt "vevő" illetve vőlegény

felesége lenni, akkor egyszerűen leütik. Nincsen bíróság, ügyész, esküdt, tanu, az atya maga veszi kezébe az ítélkezést és egy-kettőre mindennek vége van. Zuluországban ez természetes is, így volt évszázadok óta és így van talán most is. Amerika azonban mégsem Zulu föld és George Isamen sem zulu törzsfőnök és mégis ugyanazt akarta tenni, csak hogy éppen egy modernebb módon, puszkavégreől szerette volna megoldani a kérdést. De hiába magyaráztak a kentuckyi farmernek, az ő világnézete szerint neki teljesen igaza volt, a gyermek az övé, ő nevelte, ő ruházta és most, hogy felerdült, azt teheti vele, amit akar. Az ő nézeteit már nem lehet megváltoztatni és ha a bíró börtönbe küldi, akkor világleletében meg lesz győződve róla, hogy ártatlanul került oda és vértanu.

George Isamennél évekkel előtt kellett volna megkezdenni a nevelést, a tanítást, ez az, ami hiányzik nála. Ha iskolába járva megtanult volna írni és olvasni, akkor semmi körülmények között sem nőtt volna fel ilyen fonák világnézetben. Most már késő, most már rajta segíteni nem lehet, de még mindig nem késő azon a sok kis George Isamenen segíteni, akik ebben a gyönyörű országban, ahol az ingyenes tanulás módja mindenkinek meg van adva, mégis irástudatlanul nőnek fel, mint a dudva nagy George Isamenek, akik azután fontonként akarják saját testüket és vérüket, saját édes gyermekeiket áruba bocsátani vadidegen embereknek.

Bányász János.

LEÉGETT BANYÁKORHÁZ.

A Sloss Sheffield Steel and Iron Company telepeén lévő kórház ismeretlen okokból kigyuladt a porrá égett. A kórház Birmingham, Ala. közelében a Flat Top Mine telepein állt és teljesen ujjonnan lett nemrégben berendezve. A kár körülbelül 20,000 dollárra rug.

FÉNYES ESKÜVŐ.

Eleanor magyarságának felelhetetlen karácsonya volt ez idén, mert a szent ünnep első napján esküdött örök hűséget egymásnak Miklós János (Horatio, Pa.) és Salamon Annuska (Eleanor, Pa.) Szabó András és Molnár András voltak a násznagyok, míg nyoszolyó asszonyokként Szabó Andrásné és Kovács Ferencné szereztek.

Az esküvő után a menyasszony házána terített asztalok várták a vendégeket, akik a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

A SZERETET HAJÓRÓL.

Szmoliga plébános, aki jelenleg Magyarországon tartózkodik a következő kábelb küldte onnan az American Relief Committee for Hungarian Sufferers címére: "Tizenhétézer csomag megérkezett, mindössze 48 van megseérült állapotban. A szétosztás katonai ellenőrzés mellett megkezdődött. A budapesti csomagokat karácsony alkalmával megkapták a címzetek. A vidéki csomagok szétküldése csak ujév után veheti kezdetét, mert a vonatok is szüneteltek a szénhiány miatt".

Egy másik sürgönyjelentésben arról ad számot Szmoliga plébános hogy a korai fagy a burgonyában és más terményekben nagy kárt tett. A szénhiány miatt pang és szünetel minden iparüzem, mert Magyarország bányái csak a szén szükséglet felét tudják termelni és az alacsony pénzérték miatt külföldön vásárolni nem képes. Budapest semmi pénzért sem lehet fűtanyagot kapni, az iskolákat bezárták és a kórházak is nélkülözik az elegendő fűtőszert. Az idő kegyetlenül hideg, ami csak fokozza a szenvedéseket.

EGY MILLIÓ DOLLÁR

BETÉTET AKAR GYÜJTENI A MAGYAR BANYÁSZOK ÁLLAMI BANKJ

EGYNEGYED MILLIÓ DOLLÁR

már együtt van, a háromnegyed millió dollárt most fogják összeadni, illetve bankunkban elhelyezni kamatra a magyar bányászok.

Ki támogat minket igyekezetünkben és ki támogatja ezentul is az idegen bankokat?

A magyar bányászok bankja hatalmas, erős állami bank. A dolgozó tőkéje nagyobb egy negyedmilliónál. — 3 százalék kamatot fizetünk minden betétre.

Pénzt küldünk olcsóbban, mint bárki

Európa minden részébe. Próbálja meg, mielőtt pénzt küld, hogy mennyivel több koronát adunk mi egy dollárért, mint bármely bankár ebben az országban. Bányászok támogassák a bányászok bankját.

HIMLER STATE BANK

WARFIELD --- KENTUCKY

UNITED AMERICAN CINES

JOINT SERVICE WITH

HAMBURG AMERICAN CIN

NEW YORKTÓL—HAMBURGIG

a legrövidebb ut New Yorktól Közép-európaig.

S. S. "MOUNT CLAY" "PRINCE EITEL FRIEDRICH"

Indul	KEDDEN, FEBRUAR 1.	d. u. 2 órakor
New Yorkból	KEDDEN, MARCHUS 8.	a North River
	KEDDEN, APRILIS 12.	7 sz. kikötőből

A S. S. HANSA, (ezelőtt Victoria Luise) és új hajók, melyek most épülnek, hetenként indulnak.

S. S. "MOUNT CARROL" S. S. "MOUNT CLINTON"
S. S. "FRIESLAND" S. S. "VOGTLAND"

2, 4, és 6 ágyas szobák vannak e hajón. Külön ebédlők, dohányzó és nappali szobák vannak a sétatéfedélzetén

a III. osztályú utasok részére.

Fentartott jegyekért írjon akár melyik meghatalmazott ügynökhöz vagy

39 BROADWAY, NEW YORK CITY

VIGYÁZZON!

hogy CSALÁDJÁ KIHÓZATALÁT kire bizza. TÖBB SZÁZ CSALÁD JÖTT ki általam az Ó-hazából baj nélkül.

AZ ÖN HOZZÁTARTOZÓIÉRT is mindent megteszek ha bennem megbízik.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT PÉNZ KÜLDÖK MAGYARORSZÁGBA vagy bárhova a világon. UTLEVELEKET megszerzek. KÖZJEGYZŐI ÜGYE HAJÓJEGYEK AZ ÖSSZES VONALRA Jöjjön személyesen vagy írjon a következő címre:

JOHN NEMETH, Jr., Banker

437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

A Wabash vasútállomástól egy fél blockra

CUNARD LINE

S. S. SAXONIA, 14,300 TONNÁS

A LEGNAGYOBB HAJÓK DIREKT HAMBURGBA

INDUL JANUÁR 22-ÉN.

Kabinjegy ára \$180.00
Harmadosztályú jegy ára \$125.00
és \$5.00 hadiadó

3-ik osztályú jegy Passauba Hamburgon keresztül \$129.20 és \$5.00 hadiadó

Városában van helyi Cunard ügynökség, keresse fel.

MAGYAR BANYÁSZ LAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

75 East 10th Street, New York

Telephone: Stuyvesant 962

Az egyedüli magyar bányászlap
az Egyesült Államokban

The Only Hungarian Miners
Journal in the United States

Szerkesztő
HIMLER MÁRTON

Editor
MARTIN HIMLER

Előfizetési ár:

Egyesült Államokban 1 évre \$2.00 In the United States \$2.00
Magyarországban \$3.00 In Hungary \$3.00

Subscription Rates:

In the United States \$2.00
In Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön

Published Every Thursday

Published by **MARTIN HIMLER, Editor**

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Munka, tisztesség,
tanulás és összetartás!
Ez legyen a jelszavunk,
mert ez segít bennünket
előre a boldogulás felé.

Work, honesty,
education and cooperation!
This should be our motto,
for this helps us
toward our success.

Miért kell minden magyar bányásznak előfizetnie a Magyar Bányászlaphoz?

1. Mert a Magyar Bányászlaphoz az amerikai magyar bányászok legjobb barátja, gyámoltója és tanácsadója.
2. Mert a Magyar Bányászlaphoz szóval és tettel mindig a magyar bányászok érdekeit szolgálja.
3. Mert a Magyar Bányászlaphoz sohasem kért a magyar bányászoktól semmit, hanem mindig csak adott.
4. Mert a Magyar Bányászlaphoz az egyedüli magyar bányászlaphoz, mely oktat, nevel és tanít.
5. Mert a Magyar Bányászlaphoz rendületlenül megvédelmezi a magyar bányászok érdekeit.
6. Mert a Magyar Bányászlaphoz már számtalan magyar bányászt védett meg a károsodástól.
7. Mert a Magyar Bányászlaphoz mindig a magyar bányászok boldogulásáért harcolt és harcol.

Négy napihír

Az óhazai lapokat olvasgatva, négy jelentéktelennek látszó napihír egymás mellé állítva, szomorú képét adja a mai Magyarországnak.

A kép bizony nagyon szomorú testvérek, és szinte már kételkedni kezdünk a nagy Széchenyi mondásában, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz, már pedig éppen szülőházának mai boldogtalan helyzetében kellene szem előtt tartanunk ezt a mondást. Nem az ellenségek ütötte sebek azok, melyek halálosak, azokon a sebeken keresztül folyik el minden vére a legázolt Magyarországnak, melyeket saját fiait ütnék rajta talán öntudatlanul, nem is készakarva, de mégis megsemmisítő eredményt.

Szedjük sorra a négy szomorú napi hírt. Az első az, hogy kimondták az első botbüntetést. Czékler Weisz Árpád 19 éves suhancot lopás miatt két évi fegyházra és 15 botbüntetésre ítélték. A következő napon azután, mint valami kultúreseményt hirdetik a magyarországi lapok, hogy Czékleren a botbüntetést nem hajtották végre, hanem felfüggesztették az ítélet végrehajtását. Ez már nem sokat változtat a dolgon. A törvényhozók Magyarországot a botbüntetés törvénybe ígatasával ugyanoda süllyesztették, ahol Románia áll, már pedig a román botbüntetés az egész világon a legnagyobb felháborodást váltották ki.

A második hír arról regél, hogy egyetlenegy hómunkás sem jelentkezett Budapesten a hó eltakarítására, a közlekedés teljesen megakadt és nem mozdult meg egyetlen lapát sem, mert a főváros 10 órai munkaidő ellenében napi 50 korona napszakmót akart csak fizetni. Ezért a pénzért nem akadt munkás, ami nem is csoda, mikor egy pár cipő ára 2000 koro-

na és a hólapátoláshoz legalább is éptalpu cipő kell, hacsak nem akar tüdőgyuladást kapni a munkás.

A harmadik hír mintegy kiegészítése a másodiknak. Hólapátolásra munkás nem jelentkezett, az éjjel folyamán azonban igen sok hivatalnok, tanár, ügyvéd és orvos ajánkozott a hó eltakarítására akár ötven korona bérért is. Nappal szegények volna a munkát, de éjszaka szívesen elvégzik. Szóval, a szerencsétlen magyar középosztály még ma, ennyi megpróbáltatás és cifra nyomorúság után is ott tart, hogy nappal szégyenli a testi munkát, de éjjel nem. Szomorú dolog, hogy egy város tisztviselői és tanult emberei kénytelenek havat lapátolni, de nem szívesen, egész bátoran neki állhattak volna ezek az urak fényes nappal is a munkának, a mi szemünkben csak emelkedett volna az értékük, mert mi amerikai magyarok, hála az égnek, már megtanultuk annak a közmondásnak értékét megbecsülni, hogy a munka nem szégyen.

A botbüntetés, éhbérek és tisztviselő nyomort tárgyaló szomorú hírek mellett valósággal kéri a negyedik. Ez a hír a háborúban meggazdagodott budapestieknek szól, a láncosoknak, az ezer perccel dolgozó agenteknek, kik fűtyölnek a hóra, mert jó cipőben, meleg automobilban járják csak az utcákat. Arról ad hírt a negyedik hír, hogy Budapest megnyitott a "Japán Teaház", ahol a "Jimmy" keveri a valódi japán italokat és rózsaszínre festett kicsiny gésák szolgálják fel a tüzes itókat a még tüzezebb vendégeknek. Azt írja a tudósító, hogy meglátogatta a Japán teaházat, és aznap éjjel lótvésziragról és harakiriról álmodott. A harakiri

BÁNYAHIREK.

HÁNY SZERVEZETT BANYÁSZ VAN AMERIKÁBAN.

A United Mine Workers of America hivatalos kimutatása szerint Amerika bányászainak 75 százaléka már szervezve van. Egy havi tagsági díjából 553.295 dollár gyűlt össze és körülbelül 50.000 bányász az alabamai és west virginiai sztrájkok miatt egyáltalában nem fizetett tagsági díjat. Körülbelül 600.000 tagja van tehát a bányász juninak a fenti számítás szerint. Az összes bányászok száma a megejtett vizsgálatok alapján 800.000 főre tehető.

BÁNYÁSZHALÁL.

Kívés Károly testvérünket, aki legutóbb a Harrisburg Colliery Company bányájában Harco, Ill. dolgozott, halálos baleset érte. Éppen be akarta fejezni napi munkáját, midőn egy hatalmas körteg zuhant le és maga alá temette. Sérülései olyan súlyosak voltak, hogy pár órai kinos szenvedés után a kórházban meghalt. Özvegye született Bartus Margit és négy kis árvája, sok jó barátja s rokona sirva állta körül a korán sirbaszállt, hivatása áldozatává lett magyar bányászt, aki úgy magyar, valamint amerikai körökben is közszeretnek örvendett.

A BANYÁSZ IVÓVIZE.

A föld mélyében dolgozó bányász ivóvizének tisztaságára nagyon vigyázni kell. Ha maga a bányász viszi az ivóvizét a bányába, akkor nagyon vigyázzon arra, hogy tiszta kutból vagy forrásból merítse vizét. Minden bányásznak legyen meg a saját külön ivópothára, melyet esak is használjon és senki más. Ha kocsin szállítják az ivóvizet a bányába, vagy bányakutakból isznak, akkor is vigyázni kell arra, hogy minden bányász a saját poharából igyon s ne merítsen mindegyik a hordóból, hanem vagy esapon át folyjon a víz, vagy mindenki töltse meg a saját edényét pár pohárra való vízzel. A víz hideg lehet, de nem jéghideg. Jéges vizet nem szabad a bányák mélyén inni, különösen nem olyan bányákban, melyeknek hőmérséklete magas.

A BIZTONSÁGI LÁMPA.

Száz esztendővel ezelőtt találták fel a biztonsági lámpát Sir Humphry Davy és George Stevenson. A lámpát több mint 90 esztendőig minden változtatás nélkül, eredeti alakjában használták a világ bányászai. Azóta azonban számos újítást eszközöltek a Davy-féle lámpán és különösen a világító képességét igyekeztek emelni. A mai biztonsági lámpa sokkal nagyobb területet világít be, mint a husz év előtt használatban volt biztonsági lámpa. Különösen a gázban bányák vizsgálatánál elengedhetetlen becsü találmány a biztonsági lámpa, mely azonban csak akkor érdemi meg a nevét ha hozzáértő, óvatos és elővigyázó bányász kezében van.

ÚJABB BANYATELEP LOGAN VIDÉKÉN.

A Chilton és Eagle körzetben új bánya nyílik meg rövidesen. Az új társulat 300.00 dollár alapítókával már megalakult Chilton Eagle Coal Company néven. Az új bánya Hughey közvetlen közelében nyílik meg és az előmunkálatok a szénmezők feltárására már megindultak.

tudnivalóan a japánok öngyilkossági módja, az öngyilkos ösei kardjával szépen felvágja a hasát és elvérzik.

Hát bizony mi is igazat adunk a tudósítónak, ami most szegény szülőházánkban végbemegy, az harakiri, csak az a szerencsétlenség, hogy ez a harakiri nem álom, hanem valóság.

A KERESZTUTNÁL.

Tisztelt Szerkesztőség!

Kérem szíveskedjenek az alábbi sorokat közölni a Bányászlaphoz, ha a közlésre érdemesnek találják.

Bányásztestvéreim!

Azt hiszem közületek sokan olvasták már a magyar bányász naptár az idei példányát és aki még idáig nem olvasta, az azután fogja elolvasni azt a cikket, melyben teljes részletességgel van leírva az amerikai magyar bányászok bányájának, ami nagyszerű vállalatunknak története, fejlődése és szükséges fejlesztése a jövőben. Én sajnos képtelen vagyok a nagyszerű fejlődést, a vezetőség óriási és eredményes munkáját leírni, bőles előrelátását jellemezni, de nem is szükséges ezzel hosszan foglalkozni, mert azt mindenki látja. Van azonban a naptárban egy fejezet, mely azt hiszem többi honfitársaim érdeklődését is úgy fel fogja kelteni, mint az enyimet felkeltette. Nem is hagyhatom, hogy pár szót ne írjak arról a fejezetről, melynek a címe ez: "A KERESZTUTNÁL".

Nos, ez az amiről én is írni akarok és bár előbb is megjegyeztem, hogy a részletes jellemzésre én képtelen vagyok, mert hiszen elég részletesen számol be mindenről maga a cikk, de megértettem és megérti minden magyar bányász Amerikában, hogy Amerika magyar bányászai elérkeztek a keresztuthoz.

Megszerezték az amerikai magyar bányászok a Buck Creek völgyének kulcsát és most csak rajtuk áll, hogy sok ezer akker szenterületre beengednek-e idegenek, vagy pedig egy új vállalatot létesítenek és pedig rövid időn belül.

Hát én az utóbbit valom, igenis egy új vállalatot kell létesíteni, illetve a meglevőt ki kell szélesíteni. Féluton megállani nem szabad, már csak azért sem, hogy ott új bányákat is létesítsenek idegenek, akik azután szemünkbe kacsagva mondják meg: "Nézzétek csak a boldog hunkykat, mennyi mérhetetlen kincset tartottak magukban és eldobták maguktól a holnapi milliókat a mai centekért."

Mutassuk meg, hogy nem fogjuk eldobni magunktól könnyelműen a holnapi milliókat a mai centekért, nézzünk láto szemmel a jövőbe és ne éljünk csak a mánnak. Iudom, hogy olyan honfitárs is fog akadni, aki nem ért velem egyet, sokan közülünk máris az osztalékot szeretnék olvasgatni és nem egy új jövőbeli terjeszkedés vagy vállalat leírását, mert ez ismét csak kiadást jelent. De tudom viszont azt is, hogy az amerikai magyarság nagyrésze az én álláspontomat foglalta el és reményteljes bizalommal tekint a jövőbe, nem várva azt, hogy tegnap befektetett tőkéje már ma 100 százalékos kamatot hajtson.

Bajtársak! Magyarok! Ki áll közületek mellém. Kérem azonban mindazokat, akiket érdekel az ügy, már pedig melyik magyar bányászt nem érdekl, írja meg véleményét a Himler Coal Company vezetőségének, hogy ha majd a közgyűlés júliusban összeül, tudják a gyűlés vezetői, hogy melyik irányban haladjanak.

Arra kérem tehát honfitársaimat jól fontolják meg mielőtt a véleményét mondanak, de ne a mai centeket hanem a holnapi dollárokat tartsák szem előtt!

Ezen soraimmal nemcsak magyar bányásztestvéreimhez szólok, hanem minden más munkával is foglalkozó ittlakó honfitársaimhoz, mert ki tudja, nincsen kizárva és talán nem is nagyon sokára az amerikai magyarok gyárt is fognak alapítani. Miért ne, csak összetartás kell, mert összetartásban az erő és egy önzetlen, bátor, józan, minden tekintetben rátermett vezető vezérlete mellett semmi sem lehetetlen. Vezérünk pedig van!

Joe M. Kish,
Houtzdale, Pa.

MAGYAR NAPTÁRAK

Nagyjában a naptárt kiadó magyar újságok kalendáriumi már megjelentek. Mi eddig az Amerikai Magyar Népszava, A Szabadság és a detroit Magyar Hírlap naptárait kaptuk kézhez. Mind a három változatos, szép kiállítású munka, diszére válnak a magyar újságíródalomnak és nyomdaiparnak.

Az Amerikai Magyar Népszava 1921-ik évre szóló naptára az irridentizmus jegyében íródott meg. Különösen az "Amit nem kell megtanulni." ragadja magával az olvasót és aki egyszer elolvassa ezt az oldalt, az tényleg sohasem fogja megtanulni, hogy Kolozsvár Cluj, Kassa Kosice és Nagy Beeskerek Velki Beskerek lett.

Irodalmi része válogatottan szép. Lőrinczy György, Kliszk Margit, Vándor Iván, Ily János, Miklós Jenő, Benda Jenő, Szini Gyula, Köröndy Viktor, Szomaházy István és sok más magyar író tárcájával találkozunk a naptár hasábjain.

Még elevebbé teszi az irodalmi részt a két kis szindarab és számos vers.

A telefont, szikratávíró és beszőlőgépet, a huszadi század eme három csodáját népies modorban ismerteti meg a naptár mindazokkal, akik érdeklődnek az új felfedezések iránt.

A szibériai rabmagyarok írásainak és képeinek is megfelelő hely és oldalszám jutott a naptárban.

Magyar Amerika története érdekesen van beállítva és megírva. Orvosi és jogi tanácsok, amerikai tudnivalók a polgárosságról és sok más minden egészítik ki az irodalmi részt, mely a 216-ik oldalon ér véget.

A Szabadság ezidei naptára Kobányi Tihamérnak, a lap megalapítójának szentel egy néhány elismerő kegyelmes szót. Azután az Egyesült Államok politikai történetét írja meg. Irodalmi részében a szebbnél szebb tárcák és versek válogatják egymást.

Harding megválasztott elnök, Hyland new yorki polgármester, Bandholtz tábornok, Couzens detroit, Thomson chicagói, Fitzgerald clevelandi, Warnock youngstowni polgármesterek, Davis ohioi kormányzó, Dr. Raymond Moley egyetemi tanár nyilatkoznak a magyarokról, természetesen jól, mert ilyenkor mindig jól szoktak mondani.

Altalában sokat foglalkozik New Yorkkal az ezidei Szabadság naptár, jóval többet, mint akár Cleve-landdal is.

Az elszakított területeket ismerteti egy rovata keretében és nagyon ügyes és érdekes az a rovata, melyben az amerikai moziesillagokat szólaltatja meg. Mind egyiknek van egy két jó szava az amerikai magyarokhoz és természetesen mind örül annak, hogy az amerikai magyar közönség is elismeri tudásukat és művészi képességüket.

A 197-ik oldalon az irodalmi rész észrevétlenül olvad át az ügyesen megírt és illusztrált hirdetési részbe.

A Magyar Hírlap 142 oldalas naptárának irodalmi része határozottan értékes. Ady Endre, Miklós Jutka, Lazkó Géza, Babits Mihály versei mellett Szini Gyulától Pásztor Józseftől, Márk Bélától, Balassa Emiltől, Lőrinczy Györgytől, Hans Heinz Everstől, Rella Páltól közöl a többi között tárcákat.

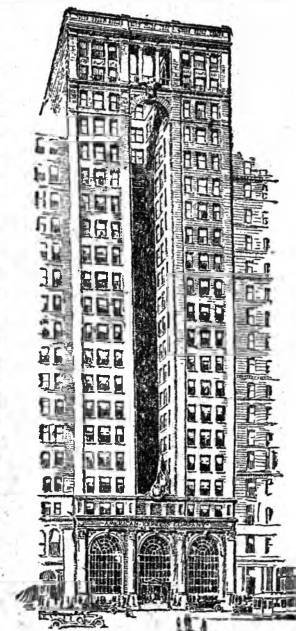
Tudományos apróságai érdekesek és sok hasznos tudnivalót tárnak az érdeklődő szeme elő. Ötle-tesen és érthetően foglalja össze az 1920-dik év történetét.

Egynéhány irredenta kép, humoros és kacagtató apróságok egészítik ki a naptárt, mely 142 oldalas terjedelemben jelent meg.

A többi újságok kalendáriumait még nem kaptuk meg és így nem is írhatunk róluk semmit, de ha kézhez vesszük a hiányzó naptárakat, akkor azokról is meg fogunk emlékezni.

Amerikai Dollár

Alakult 1841. Alaptőke: \$18,000,000

Az American Express Co. főirodája: 65 Broadway, New York

Bármely összeget küldhet dollárokból. Nagyobb összeg küldésénél tanácsos \$1.—, \$20.— és \$50.— dolláros csekket küldeni, hogy a címzett azt akkor és úgy váltsa be, ahogy arra legjobban szüksége van.

Keresse fel az American Express Company bármely ügynökét vagy írjon a következő címre magyarul:

FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT

AMERICAN EXPRESS COMPANY

65 BROADWAY, NEW YORK

118 W. 39th Street.

18 Chatham Square.

Magyar Bányászotthon

"A MAGYAR BANYÁSZOK SZOLGÁJA"

P É N Z K Ü L D É S.

Mint az American Express Company megbízottai a leggyorsabban és legméltányosabb áron utalunk át bármilyen pénzösszeget Magyarországra, Cseho-Slovákiába, Erdélybe és Jugoszláviába. Minden pénzküldő a világ legnagyobb pénzintézetének, az American Express Companynek eredeti nyugtáját kapja.

Ó-HAZAI JOGÜGYEK

A Magyar Bányász Otthon óhazai jogügyi irodáját egy óhazai okleveles ügyvéd vezeti, kitűnő összeköttetéseink és megbízottaink vannak az óhazában és a megszállt területeken. Bármilyen KIHÓZATALI vagy ÓHÁZAI JOGÜGYEKBE a testvérek rendelkezésére állunk.

TÁRSAS UTAZÁS KISÉRETTEL

Január 29-én a Patria hajón

Február 16-án a Providence hajón

Triestbe

Ha haza akar utazni, forduljon bizalommal hozzánk. Nálunk nemcsak hajójegyet veheti meg, nálunk laphat, étkezhet, egyezőval az első naptól az utolsó napig a MAGYAR BANYÁSZ OTTHONBAN (a magyar bánya munkások otthonában) tartózkodik. HA NINCS UTLEVELE, IRJON S MI AZONNAL MEGSZEREZZÜK.

Ha bármelyik hajón akar hazautazni, írjon nekünk és küldjön előleget, hogy helyét lefoglalhassuk.

Ha pénzt akar küldeni

Ha hajójegyet akar venni

Ha ó-hazai ügyét akarja elintéztetni

Ha az ó-hazai rokonait akarja megkerestetni

Ha családját szeretné kihozatni,

Magyar Bányász Otthon

RÓNA ÁRMÁND, Manager

75 EAST 10th ST.,

NE W YORK, N. Y.

MIELŐTT MOSTANI LAKHELYÉRŐL ELINDUL, KÉRJEN MINDIG BANYÁSZJELVÉNYT!

A legolcsóbb utazás

Frank Clark, aki állandóan a nagy világ országutait járta és sehol sem tudott megpihenni, határozottan olcsón utazik, saját bevallása szerint, több mint 500,000 mértékegységet utazott be anélkül, hogy vasuti jegyre egy centet is költött volna.

Franknek vérében van a kalandvágy és utazási kedv. Már apró gyerek korában is huzta, vont a ismeretlen, és mihelyt kikérült a gyerekcipőkből, azonnal vándorutra kelt. Nincs is a nagy világnak egyetlen olyan pontja, sem, melyet be nem járt volna. Jelenleg San Diegoban, Cal. tartózkodik, de már utraké- zül megint, Mexicot akarja be- járni, természetesen gyalogszer- tel.

Frank Clark nézete szerint a gyalogvándor sorsa most sokkal jobb, mint volt. A munkásembe- rek határozottan jobban össze- tartanak és segítik egymást és így a gyalogvándort sem kergetik el a kaputól a kutyák, hanem majd- nem mindenütt szívesen látott vendég. Meggyőződése az, hogy a munkásosztályok szerte az egész világon elégedetlenek, itt Ameri- kában különösen a szárazság miatt óriási a nyugtalanság. Ed- dig a szalonban egymásnak mon- dották el bajaikat, most azonban otthon ülve gondolkoznak a sa- ját és mások bajain és ennek a sok gondolkodásnak nem lehet jó vége.

Negyven esztendővel ezelőtt Frank 16 éves volt és újságot árult a new yorki Boweryn. Ha csak tehetette, akkor a nagy hajók között settenkedett a kikötők mentén és nézte a tengert. Csak- hamar leszerződött egy hajóra és annak és pár éven belül nyolc- szor kerülte meg a világot, min- den kikötőben megfordult és éles megfigyelő képességével határo- zottan értékes tapasztalatokra tett szert hosszú vándorlásai során.

Európában jobb sorsa van a gyalogvándornak, — mondotta Frank, — odaát, ha letört a vi- lág vándora, leülhet a leguribb palota lépcsőjére is pihenni, nem háborgatja senki még csak azt sem kérdezik tőle, hogy mit ke- res ott. Itt Amerikában azonban, ha száraz rőzsével tüzet gyújt va- lamely ut mentén, a falu határá- ban, azonnal nyakán ül a sheriff vagy a rendőr, felrugja főződé-

nyét, eltapossa a tüzet és revol- vert szegezve mellének, kénysze- riti távozásra. A hobó aztán va- laszthat, vagy tovább megy holt- fáradtan, vagy pihenni tér har- minc napra a megyei börtönbe, mert a vidéki bírák, mintha össze- beszéltek volna, mind 30 napot sóznak az ártatlan, senkinek sem vétő hobó nyakába.

Európában és Ausztráliában a gyalogvándorokat az egyes köz- ségi hatóságok által fentartott házakban szállásolják el és ott ingyen kapnak ételmet és lakást egy néhány napig. Azután kipi- henve mennek tovább. De ezek a gyalogvándorok dolgoznak is, semmiféle munkát nem utasita- nak vissza, melyet utjuk közben felkínálnak nekik és a városok vendégszeretét is munkával vi- szonozzák. Fát vágnak, rendbe- hozzák a házat, kisebb javításo- kat végeznek rajta.

Clark legjobban Spanyolorszá- got szereti. Keresztül-kasul járta nem egyszer és megállapította, hogy a spanyolok jótékonyak, vendégszeretők, szívesen adnak annak, aki kér és nem fitogtatva adnak, hanem azért, mert önma- guknak is jól esik, ha segíthetnek valakin, aki segítségre szorul. Spanyolország az egyetlen Euró- pában, ahol még közismert a lo- vasított koldus. Lovon, ösvéren, vagy számaron járja be a vidéket, hosszú botjára egy zacskót erősít és minden járókelő vagy utas dob bele valamit. Minden kapu előtt adnak neki egy kis ételt, marok- nyi zabot vagy más egyebet.

A világljáró szerencsevadász most könyvet fog írni tapasztala- tairól és megfigyeléseiről és majd- nem bizonyos, hogy könyvének nagy sikere is lesz, de még most is egyre üzi a vándorkedv, pedig már 56 esztendő. De mihelyt kis- sé lehangad, belekezd emlékiratai megírásába.

UNIVERSUM.

műszaki, villanyfelszerelési, ipari és kereskedelmi vállalat, Buda- pest VI. Eötvös utca 5 (gyártelep VII. Ilka utca 26) elvállalja bár- milyen műszaki jellegű gyár vagy cikk képviselőjét. Referenciák Pesti Első Magyar Kereskedelmi Bank (Balog Sándor igazgató), Frankel A. Herman és fiai cég Budapest.

A megszállott felvidék

A MAGYAR BANYÁSZLAP EREDETI TUDÓSÍTÁSA.

A megszállott Felvidékről, — Szlovenszkóból — elnyomott test- véreink jajja sir föl az égre. A A csehek rövid két esztendő ural- mukkal ott lakó véreinket koldus- botra juttatták s földjüket kira- bolták. A Felvidék minden ter- ménye: buzája, gabonája, fája, érece, sója Csehszlovákia vándorol s cserébe legfeljebb rossz papirosp- pénzt meg a rekviráló biztosokat kapja a mi földünk.

Annak a szónak, hogy rekvirá- lás, sehol sem volt még eddig oly szomorú jelentősége, mint Cseho- szlovákia keleti felében. A mér- téktelen, cseh rablógazdálkodás egyformán sújtja a termékeny és színmagyar Csallóköz, valamint az északi és keleti, zord, vegyes la- kosságú területeket.

A cseh és tótföldi kormányza- tokat az első pillanattól kezdve a dolgozó nép megkárosítása és csa- latása vezette. Furesának tűnik ez föl abban a köztársaságban, amely külsőleg szinte tulzott demokrata jelsszavakkal indult utnak. Ez a demokratizmus a gyakorlatban azonban egészen másképp fest. A Kis Magyar Alföld lakosságát an- nak idején Srobár földosztással kecsgette s ebből a célból ugy- nevezett Domovinákat alapított; a választások után azonban a Do- monivákat széjjelrobbantotta és az ott élő magyarság a "Nesze semmi fogd meg jól" keserű igaz- ságán tanulhatott.

A cseh visszaélések sorából fel- hozunk egy csomó más példát, amelyekhez felesleges megjeg- zést hozzáfűzni, mert önmagunk- ban is tanulságosan és érdekesen élénk állítják Masaryk köztársá- ságának züllött és erkölcstelen viszonyait. A prágai kormány a gabona őrltetésénél minden mé- terméza után 30 korona (mindig cseh-szlovák koronát értünk) il- letéket szed. A magyar és tót kis- gazdákat azonban más megszorí- tások is érték. Szlovenszkót arra kötelezték, hogy 9500 vaggon bu- zát, 6500 vaggon rozst és 12.500 vaggon árpat szállítasson ki a legalacsonyabbra szabott ártért Cseh és Morvaország! Ennek a nyomán oly retentő rekvirálá- sok indultak meg, hogy az elke- seredés és harag sok helyütt fegy- veres erőszakot váltott ki a zsa- roló cseh katonák, főképp legioná- rusok részéről, aminek számos tót és magyar áldozata lett. A rek- virálásokat a hirdet "Gabonaköz- pont" hajtotta végre, amely hat- vanezer naplopó cseh hivatalnokot foglalkoztatott évi egyezermillió korona költséggel a dolgozó tót és magyar lakosság terhére! A "Ga- bonaközpont" költségein a prágai kormány 15.000 vaggon gabonát hozathatott volna be a szegény és nyomorgó lakosság ellátására. Ilyen gazdálkodás mellett azután nem csodálható, hogy Szepesme- gyében például 800 csehszlovák koronát fizetnek egy méterméza árjáért és a kenyér kilója 15—20 csehszlovák koronába kerül.

Losonc környékén a katonaság erőszakkal hordta el a gazdáktól a termést. Esztergommegyének a csehek alá jutott részében van a herceggprímás birtoka, "Czenki- pusztá", Karva mellett. Ezt a bir- tokot teljesen kifosztották. Az ál- latállomány eltűnt, a gazdasági épületek tönkrementek, úgy hogy az első gazdálkodás deficitje két millió csehszlovák korona! A ri- maszombati beszerző szövetekez még a kora tavasszal szedett ösz- sze pénzt a gazdáktól zabra, — a zab még ma is a holdban van. no de legalább a pénz is! Abból ugyan senkisémet látott többé egy fillért sem.

A legfelháborítóbb esetek egyi- ke azonban Nyitra megyében ját- szódott le. Nagykovályiban Hajó- si, Lásas és Komarek földmíve- seket a csehek börtönbe vetették, mert elég vakmerőek voltak ah-

hoz, hogy éhező gyermekeik szá- mára valamicskét a SAJÁT GA- BONAJUKBÓL kiőröltessenek! Az asszonyaik, ugymint Hajósi Angela, Lásas Anna és Komarek Alojza Prágában voltak könyö- rögni uruk érdekében, de hiába! Ha a kisgazda egyébként a szol- gabíróhoz megy, hogy ott saját buzájára őrlési engedélyt kérjen, akkor kap esetleg (jó pénzért) engedélyt, csak hogy nem buzára, hanem — árpára. Hja, Csehszlo- vákiában csak a gazdag csehek számára terem a jó buzakenyér, a szegény tótnak vagy magyarnak jó az árpa meg a korpa is.

Valaki azt mondhatná nekünk, hogy valamijök mégis csak van a cseheknek és ez a cukor. Van, van, nem is tagadjuk, hanem ez- zel azután a legfuresább história történt. Van cukor, — de nincs. A cukrot ugyanis összevásárolták az államtól a láncosok, még pe- dig 350 ezer métermézsát és ezt azután eladták amerikai alku- szoknak.

A kisember tehát beteg gyer- meke számára esetleg méregdrága áron vásárolhat cukrot, — ha tud. Az északi megyék lakosai, ha lehet, még rosszabbul állnak. Zó- lyomból, Besztercebányáról és Breznóbányáról Léva környékre járnak vásárolni és örlünek, ha kéz alatt itt-ott egy-egy métermá- zsa rozst tudnak venni 800 cseh- szlovák koronáért.

Jellemző fényt vet még a kö- vetkező dolog is a csehek gazdál- kodására. A Kis Alföld tudvale- vőleg jókora vidéknek volt min- dig az éléskamrája. Ezt a vidéket rablógazdálkodásukkal ma már annyira tönkretették a csehek, hogy még az ott lakó nép is sok cikkben szenved inséget. A pár- kányánai, köbölkúti, udvardi, perbéli, érsekújvári galántai, gal- góci és szenicei magtárak üresen állanak. A cseh megszállás óta a termés a felére csökkent, a keres- kedelem pedig teljesen pang. A kisebb-nagyobb birtokokon cseh kasznárok és intézők ülnek, akik csak a saját zsebükre gazdálko- nak. A csehek rontották el a me- zőgazdasági munkásokat is, akik csak keveset akarnak dolgozni, ami mellett a gazdálkodás józanul el nem képzelhető.

Komárom városában a helyzet egyenesen kétségbeesítő. Az ellá- tás napról-napra nehezebbé vá- lik. A vonatok rendetlenül közle- kednek, munka nincs, az ipar és kereskedelem pang, a lakáshiány leküzdhetetlen. Csak a statárium- nak lehet köszönni hogy még fe- nekestül fel nem fordult minden. Mindig nagyobb a munkanélkü- liek száma. Liszt helyett valami olyan keveréket adnak, hogy még a legügyesebb vegyész sem tudná megmondani, mi minden van benne. A lisztnek csufolt valami any- nyira rossz volt, hogy sokan meg- betegedtek tőle, úgy hogy a váro- si hatóság végül az árusítását is kénytelen volt beszüntettetni. A város tisztviselőit sem tudja fizet- ni, akikből különben 31 régi, meg- bízható embert a cseh kormány el- kergetett.

Befejezésül még valamit tót testvéreink nyomorúságáról. A szlovenszkói gazdasági hivatal, amely Pozsonyban székel — szin- tén cseh szerv — következőkép- pen bánt el a sárosi tótokkal: A zsupáni gazdasági hivatal Sáros- megyére 450 vaggon beszolgálta- tandó gabonát vetett ki, amelyet a fentebb említett központ azon- ban 750 vaggonra emelt. Egész Sárosmegye nem 750, de 450 va- gon gabonát sem tud beszolgál- tatni. Ilyen embertelen módon sarcolják meg a csehek a felvidé- ki tót kisgazdákat és parasztokat. A bártfai járás 140, a szvidniki 28, a giráltyi 99, a lemesányi 119, a lipjányi 112, a kisszebeni 118 és az eperjesi 149 vaggon gabonát volt köteles beszolgáltatni. Nem csodálható tehát, hogy a tótok a magyarokkal és ruténnel egy-

Pontos, Gyors- Megbízható Jutányos

Pénzküldésnél ezek a mérvadó tényezők.

AZ EURÓPAI háború előtt a pénzküldés árfolyama alig volt kitéve valamilyen változásnak. A korona árfolyama évről- évre ugyanaz maradt s hónapokon keresztül egy árfolyam maradt érvényben. Az európai államok eladósodása következtében ez az állapot megszűnt. A korona épügy, mint a többi országok pénzei nagy árhullámszáznak van kitéve és az árfolyam napról- napra változik. Ennek következtében ma lehetetlen előre meg- mondani vagy újságban kihirdetni a pénzküldési árat, mert ha időközben nagy árfolyam változás történik, vagy a pénzküldő feleket, vagy pedig a bankárt éri indokolatlan veszteség. **KISS EMIL BANKAR** ezért nem hirdeti a korona árfolyamát, viszont azonban minden hozzá beérkező pénzküldeményt a napi árfo- lyamnak megfelelő legjutányosabb áron továbbít a rendeltetési helyére teljes jótállás mellett. Mindenki, aki Kiss Emiltől pénz- küldési árak iránt érdeklődik, a napi árfolyam közlése mellett ezt az információt is megkapja. Annnyira ismert már Kiss Emil bankár szolid üzleti politikája, hogy napról-napra tömegesen kap pénzküldési megbízásokat azzal a kívánsággal, hogy a csa- tolt dollárokért napi ár mellett küldjön koronákat, leiket, vagy másfajta pénzeket.

Budaestre és olyan helyekre, ahonnan DOLLÁR ÁTUTALÁS. Budaestre lehet utazni személyes átú- tel végett, amerikai dollárbankjegyeket is átutal bármely összegben, rendes uton, vagy kábelileg.

Megtakarított pénzt sehol biztosabban el nem helyezheti, mint Kiss Emil bankházában, ahol a pénze után 4 százalék ka- matot kap. — **Hajójegyet** bármely vonalra eredeti árban vehet Kiss Emilnél. Az utasokat megbízott várja a vasutnál és kíséri a hajóhoz teljesen díjtalanul. **Közjegyzői és óhazai ügyek pontos és gyors elintézése.**

22 évi tapasztalat a banküzlet minden ágában.

KISS EMIL bankár

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

MÁR MEGKEZDTÜK A MAGYAR BANYÁSZLAP NAPTÁRÁNAK SZÉT- KÜLDÉSÉT. – KÜLDJE BE HÁTRALÉKOS ELŐFIZETÉSÉT MIELŐBB.

itt minden uton-módon szabadul- ni akarnak a csehektől.

Ilyen a helyzet ma Csehszlo- vákiában, helyesebben a megszá- lott Felvidéken, ahol a cseh ura- lom következtében minden becüs- letes, józan, dolgos magyar, tót, rutén, német polgár élete pokollá vállott. A cseheknek még van mit enniök a Felvidéken összehar- csolt zsákmányból. Hisszük és re- méljük azonban, hogy nem sokáig, mert a türelemnek egyszer vége szakad és akkor a cseh zsebrákok- nak pusztulniok kell az ezeréves Magyarország általuk bitorolt darabjáról.

Podhradszky György.

ÚJ TIPLI ÉPÜL.

Az Elkhorn Cumberland Coal Company telepein Praise, Ky. új tipli épül. Új villanyházat is épít- tet a társaság és megindult a ház- építkezés egyelőre 25 új bányász- ház építésére kötött szerződést a társaság egy építész céggel.

EGY KIS BANYÁSZ HALALA.

A másfélezernyi előretörékvő bányászcsoporthól, akik a magyar bányát bírják, kiesett a legkisebb bányásztestvér az elmúlt napok- ban.

A Magyar Bányásznaptárban közölt fényképsarnok legmosoly- góbb arcu, leggondatlanabb és a legártatlanabb kis bányászt el- vesztettük a jövőendő reménysegei közül.

Brilliantból tudatják velünk, hogy ifj. Czóka György január másodikán hajnalban kisenve- dett, mely gyászbá borítva szüleit, Czóka Györgyöt és nejét, akiknek egyetlen gyermekük volt a fél- esztendő kis baba.

Czóka György derék testvé- rünk gyászában osztozik a vidék magyarsága, mert akik ismerik, azok mind bescüllik és szeretik Czókákát, s osztozik a magyar bányászok társasága is, hogy el- vesztették egy reménységet és egy kis bajtársat maguk közül.

AMERICAN LINE

KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTTETÉS

NEW YORK ÉS HAMBURG KÖZÖTT

ELSŐ ÉS HARMADOSZTÁLYU UTASOK SZALLITÁSARA
A legkényelmesebb és legkellemesebb ut MAGYARORSZÁGBA

A DUPLA CSA-
VARU H A J Ó

S. S. MANCHURIA

1921 FEBRUÁR 24-ÉN INDUL

A harmad osztályu utasok kényelmes ebédikben étkezhetnek
s pincérek szolgálják ki őket. — Forduljon felvilágosításért
a társaság központi irodájához:

9 BROADWAY

NEW YORK

vagy bármely meghatalmazott helyi ügynökséghez.

AZ AMERIKAI MAGYAR MUNKASOK FIGYELMÉBE

Csipő Lajos

A MUNKÁSOK MUNKÁSA
ezennel felajánljuk Önnek szolgálatait:

ROKONAI KIHUZATALAT VÁLLALJA. Konzul leve- let kiállít és hitelesít. Bevándorlási engedély megszer- zéséhez szükséges Affidavitet szakszerűen kiállít. Az utas megérkezésénél segítségére van.

PÉNZKÜLDÉS TELJES JÓTÁLLÁS MELLETT a leg- alacsonyabb napi árfolyamon, a leggyorsabban eszkö- zi. **Ó-hazai Bankban vagy Takarékpénztárba** betéteket elhelyez és a betét könyvet a lehető legrövidebb idő alatt beszerzi.

HAZAUTAZÁSÁT pontosan és lelkiismeretesen elintézi. Utlevélt beszerzi és Konzulilag láttamoztatja. Kényel- mes és gyors utazást biztosít. Családok részére külön kabint lefoglal. Adófizetését elintézi. Podgyászt biz- tosítás mellett a legutolsó állomásig elrendezi.

INGATLANOK, HÁZAK, TELKEK ÉS FARMOK el- adását vagy vételét, úgy az ó-hazában, mint Amerikában a legelőnyösebben közvetit és az átiratást törvényesen elintézi.

Felvilágosítással és tanácsal ingyen szolgál.

Irjon vagy személyesen jöjjön erre a címre:

CSIPŐ LAJOS

New Jersey Állami közjegyző. Pénzküldő s hajójegy iroda
S. S. GOJDICS, Manager

477 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

RED STAR LINE

KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTTETÉS

NEW YORK ÉS HAMBURG KÖZÖTT

A legkényelmesebb ut Magyarországra

duplacsavarú gőzös
A hatalmas, modern,

S. S. "GOTHLAND"

1921 Január 20-án indul

és kizárólag 3-ik osztályu utasokat fog szállítani. Sétálásra alkalmas promenádok. Nagy, villágos és jól szellőztetett ebédik. Kényelmes, csukott 2, 4, és 6 ágyas kabinok rezor- válhatók. — Forduljon felvilágosításért a társaság központi irodájához:

9 BROADWAY

NEW YORK

vagy bármely meghatalmazott helyi ügynökséghez.

CUNARD LINE

S. S. CARONIA

20,000 TONNÁS

INDUL JANUÁR 15-ÉN NÁPOLYBA

3-ik osztályu jegy Triesztbe Nápolyon át \$104.50.

és \$5.00 hadiadó

Városában vagy közelében van egy Cunard ügynökség.
keresse fel.

Különféle furcsaságok

AKI MÉG A BIRÓNAK IS PARANC SOL.

Gerthrup chicagói rendőrbíró méltóságának teljes tudatában jelentette ki egy eléjékerült veszekedő házaspárnak, hogy a "házaséletben mindig a férjet illeti meg a döntés és vezetés joga".

Ekkor azonban hirtelen elhallgatott, mert Paterson rendőrbíró arra figyelmeztette, hogy kedves neje, Mrs. Gerthrup éppen ebben a percben lépett a tárgyaló terembe.

"Felfüggesztem a tárgyalást", szölt a rendőrbíró és utólrhetetlen udvariassággal kérdezte meg kedves nejét, hogy mivel szolgálhat. Az indokolást későbbre halasztotta, mikor az asszony már eltávozott, mert hiába, Mrs. Gerthrup még a bírónak is parancsol.

SOK A JÓBÓL IS MEGÁRT.

Indianapolisban áll a harc a csitri lányok és anyák között. A háboruskodásra ugyancsak furcsa dolog adott okot. A kisasszonyok ugyanis a bálokban és tánctermeben sehogy sem akarták füzőiket fenntartani. Azt hangoztatták, hogy azok a lányok, akik füzőben táncolják az újszerű ingó-hajlő táncokat, mind petrezselymet árulnak, mert a legények nem akarnak olyan lányt táncbavinni, aki "fel van vértézve". Szó szót követett és az egyik harcias anya bíróság elé vitte a dolgot. Most már bírói ítélettel kötelezték Indianapolis szépségeit arra, hogy tánc közben füzőt viseljenek. Már csak az kellene még, hogy pénzbüntetéssel sújtsanak minden táncos legényt, aki nem akar a bírói ítélet alapján "felvértézett" kisasszonyokkal táncolni.

KABÁTLOPÁS NAGYBAN

Chicagóban ugyancsak jó napja volt egy kabáttolvajnak egészen addig, míg egy szemfüles rendőr le nem fűlte. Egy nap alatt 24 télikabátot emelt el különböző kávéházakban és vendéglőkben. Pusztá véletlen kerítette kézre. A dolog ugyan is úgy történt, hogy egy szemfüles detektív véletlenül egy asztalhoz került a kabáttolvajjal az ebédnél. Estére pedig egy másik vendéglőben ugyancsak az ő asztalához ült. Akkor vette észre, hogy délben is, meg este is más kabát volt rajta, és miután a fiatal ur egyébként nem úgy festett, mintha nagyon

A Közép-Nyugat egyedüli magyar hetilapja a
St. Louis és Vidéke
Szerkesztő: KALDOR KÁLMÁN
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR
Rendelje meg, vagy kérjen
mutatványsszámat e címen:
St. Louis és Vidéke
2023 SOUTH BROADWAY
St. Louis, Mo.

MAI JEGYZÉSEK

1000 KORONÁNKÉNT
BANKUTALVANYOK:

\$2.00

POSTAUTALVANYOK:

\$2.10

ÚJ MÓDSZER a korona kalkulálására és elküldésére. Irjon mindjárt felvilágosításért a költséget illetőleg. Érdemes lesz.

HASJÓJEGYEKET a társulat eredeti árán adunk el.

MAGYAR és minden más külföldi bank felzárlog részvényeit megvehet nálunk

PÉNZT kamatozással Budapesten elhelyezünk.

Magyar Amerikai Bankház

S. DE VITA
a Banking Department felügyelete alatt.

2105 FIRST AVENUE
Dept. C.

Cor. 108 St. New York, N. Y.

jómódu ember lenne, akinek télikabátja is kettő van, a rendőr megfigyelte és lakásáig kísért. Onnan megint egy harmadik kabátban jött ki. Ez már a rendőrnek is sok volt és letartóztatta. Később házkutatást rendeztek lakásán és 24 télikabátot találtak nála. Ez egy napi aratása volt. A kabátokon kívül körülbelül 100, ugyancsak kabátokról szóló zálogcédula volt a tehetséges kabáttolvaj birtokában, akinek egyelőre, bár hüvökre kerül, nem igen lesz szüksége felöltőre.

EGY UJABB GOND.

Nem elég baj a nagy pangás, a drágaság, mely egyelőre csak papíron szállt le úgy a hogy, most a tudósok egy újabb gondot adnak a szegény amerikai népnek. Földtani tudósok és csillagászok ugyanis kérlelhetetlen biztonsággal megállapították, hogy az Egyesült Államok földterülete egyre fogy. Minden esztendőben a tengerbe mosnak Amerika nagy folyói bizonyos földterületeket. Pontosan kiszámítva évente minden négyzet mértföldnyi terület 95 tonna súlyú földet veszít el ily módon. Szerencsére nemcsak földtani tudósaink vannak, hanem csillagászaik is, akik ezuttal nem a világ pusztulását jelentő üstökösöt jósolták meg, hanem kiszámították, miszerint évente 95 tonna veszteség mellett Amerika szárazföldje még körülbelül egy millió esztendőig eltart. Így hát egyelőre várhatunk a gondoskodással és az új megállapítás miatt ne fájjon senkinek a feje egyelőre.

AKI ROSSZKOR HAZUDOTT

William Hart, — nem a hírneves mozisínész, hanem csak egy névrokona, — engedély nélküli koldulás miatt került Nolan new yorki rendőrbíró elé. Mikor a bíró megkérdezte, hogy hol lakik, a legnagyobb hidegvérrel azt felelte, hogy 9 Madison Street Nolan bíró csodálkozott a megadott címen, mert 9 Madison Streeten 6 lakik és pedig nem is rövid idő óta, hanem körülbelül tíz esztendeje.

Mikor megmondotta ezt Hartnak, a vádlott ijedtében csuklani kezdett, de a csuklás nem sokat segített rajta, mert négy hónapot szigorú zárkóztatásban kell eltöltenie. Így akarta a törvény és Noland rendőrbíró.

JÓL ALSZIK A GYERMEKE?

Ha nem, az azt jelenti, hogy hogy valahol baj van. Talán nem megfelelő táplálékkal táplálja? A csecsemők gyomrának mindig rendben kell lenni, mert nem tudnak különben rendesen és jól aludni.

Lapunk hirdetési rovatában megtalálja a Borden-cég Eagle Brand süritett tejének hirdetését. Vágja ki a szelvényt, küldje be még ma a Borden Company-nak és teljesen ingyen megküldik önnek az utasítást, hogy, miképpen táplálja csecsemőjét ezzel a tejjel, valamint egy kis könyvecskét is, mely a csecsemő nevelésére vonatkozólag fontos tanításokat tartalmaz.

FONTOS ÉRTESÍTÉS.

Korodi János ur a közeli napokban fel fogja keresni Wilburton, Kimmeltont és Stoyestown, Pa.-t előfizetők gyűjtése és a hátralékosok meglátogatása céljából. Arra kérjük olvasóinkat fogadják Korodi testvért szívesen, aki a lapot képviseli és segítsék nehéz munkájában.

Magyarországi hírek

550 KORONÁBA KERÜL EGY MÁZSA SZÉN.

(Az Est december 5-iki számából.)
Jelentettük már, hogy a külföldről érkező szén a közönségnek is rendelkezésére fogják bocsátani. Az Árvizsgáló Bizottság most megállapította ennek a szénnek az árát. A szén-nagykereskedők csuzdájánál az északi, nyugati, lipótvárosi, józsefvárosi és dunaparti teherpályaudvarokon a külföldi darabos szén ára métermázsánként 550 korona, a császár-fürdői pályaudvaron 552 korona 50 fillér, a délvasuton 554 korona 50 fillér.

"BRATISLAVÁT" SENKI SEM ISMERI.

(A 8 Órai Újság decembeer 5-iki számából.)

Pozsonyból jelentik: Salzburgban egy pozsonyi ügyvéd címére levelet adtak föl, amelyen "Bratislava" állott, mint rendeltetési hely. A levelet a címzett tegnap kapta meg. Mikor a borítékot alapos vizsgálat alá vette, rájött, hogy a levél megjárta Amerikát, mert a salzburgi postahivatal odaírányította, azt híván, hogy Bratislava Amerikában van. Ott valahogy rájöttek a tévedésre és visszaküldték a levelet Európába. Majdnem három hónapi vándorlás után most elért rendeltetési helyére a levél.

PAPIRHÍANY MIATT ESETLEG MEGSZÜNNÉK AZ ÖSZESZES NAPILAPOK.

Az Újság dec. 8-iki számából

Februárban lesz egy éve, hogy a kormány a Magyar Újságbeszerző Részvénytársaságot feloszlatta, helyette az újságpapír beszerzés monopóliumát az Áruforgalmi r. t.-ra bízta. A lapkiadók a kormánynak ezen intézkedése ellen több ízben illetékes helyen felszólaltak, mert az újságpapír beszerzés terén már az első időben is az Áruforgalmi szinthez leküzdhetetlen nehézségekkel kellett megbirkóznia. A kiadók előterjesztése azonban meghallgatásra nem talált. Az összes újságpapírost tudvalevőleg vámkülföldről kell behozni, főleg Ausztriából és Németországból, mindkét helyen azonban a gyárak szívesebben vállaltak kötelezettséget oly államokkal szemben, amelynek valutája jobb, mint

a magyar korona. Ez eredményezte azt, hogy az Áruforgalmi csak nagy ügygyel-bajjal tudott annyi papírt előteremteni, a mi a lapok egy-egy havi ellátására szükséges és most, hogy a téli időjárás következtében a szállítási forgalom több ízben megakadt, a lapoknak papírral való ellátása már csak napokra volt lehetséges.

A helyzet ma az, hogy a főváros összes nyomdáiban nyolc vaggon papíros van, amely a lapok előállítására egy-két napig elegendő. Hogy azután mi lesz, azt jelenleg az illetékes tényezők nem tudják. E rendkívüli fontos kérdésben felvilágosítással fordultak Marich igazgatóhoz, a ki az Áruforgalmi r. t. papirosztályának az igazgatója és aki a következőket mondotta:

— A helyzet nagyon szomorú és reménytelen. Háromszáz vaggon papír van lekötve Ausztriában részünkre, azonban az oszt-rák gyárak szénhiány miatt nem dolgoznak s így a szállítási kötelezettségeinknek eleget tenni nem tudnak. Németországban állandóan kint tartózkodik a kormánynak egy megbízottja, hogy a magyar lapok papirellátását biztosítsa, azonban a kész és lekötött papirt vaggonhiány és árutörölődások miatt nem lehet szállítani. Harmancegy vaggon papírunk hever Németországban, ebből tíz vaggon, hír szerint, Ausztria területén van már, de hogy mikor jut rendeltetési helyére, senki sem tudja. Tizenhárom vaggon oszt-rák papiros valahol Bruck-Királyfőda körül vesztegel. Két vaggon papiros jött ma, ebből egy vaggon nagyobb alakú, amelyet a magyar lapok csak felvagdalva használhatnak, egy vaggon pedig ives papír. Most a nagyobb alakú újságpapírost az újpesti Löwy-féle fűrésztelepen, vagy a Weiss Manfréd gyárában felvagdalva tudjuk használni, hogy a magyar lapok megjelenését nemsokára biztosíthassam. Ha újabb papírszállítmány Budapestre nem érkezik, az újságok nemsokára már nem jelenhetnek meg.

HUSZ SZÁZALÁKKAL KEVESEBB TERÜLETET VETETTEK BE KENYÉRMAGGAL AZ IDÉN.

Az Újság dec. 12-iki számából.

A földmívelésügyi minisztérium statisztikai osztálya már több hét óta megszüntette a jelentések ki-

adását a mezőgazdasági helyzetéről és csakis a tavaszi hónapokban fog megjelenni a minisztérium legelső tájékoztató közleménye a vetések állásáról és a terméskilátásokról. Ilyenformán tehát, hivatalos jelentések hiányában, az ország közönsége az agrár érdekképviselőhöz beérkező jelentésekre van utalva. A mi a pillanatnyi állapotot illeti, egybehangzó vélemények szerint a hazázás lényegesen javított a mezőgazdasági helyzetünkön, annál is inkább, mert a hó országsszerte esett és a földek mindenhol takaróhoz jutottak, most azt várják a

gazdák, hogy a hó elolvadjon és akkor esetleg még decemberben folytathatni lehet az elmaradt őszi munkákat, amelyet a nyári nagy szárazság és ezt követően a november eleji fagyok hátráltattak. A mi a bevetett terület nagyságát illeti, erre nézve még nem tudták pontosan konstatálni, hogy a termelők mennyiben tartották be a földmívelésügyi miniszternek azt a rendelkezését, amely szerint a termőterület 25 százalékát kenyérmagvakkal kell beültetniük. Bár ennek a rendelkezésnek kényszerszankciója is volt, de egyelőre a földmívelésügyi

minisztérium illetékes osztályai nem kaptak utasítást, hogy állapítsák meg, kik nem teljesítették az őszi vetéseknél a miniszter rendelkezését.

Általában gazdákörökben úgy látják a helyzetet, hogy a gazdasági munkálatok késedelmeskedése miatt 20 százalékkal kevesebb területet vetettek be búzával, rozsossal és árpával, mint az elmúlt esztendő ilyen időszakában. Azonban remélik, hogy ezek a mulasztások még pótolhatók lesznek, feltéve, hogy elegendő vetőmag áll majd tavasszal rendelkezésre.

Budapest -- Californiában.

Ma már mindenki teljesen tisztában van azzal, hogy nem a gyárakban, nem a bányákban, de a gazdasági életben, a farmokon van az amerikai magyarság jövője. Csak akkor Répes megalapozni saját magának és családjának a jövőjét ön is, ha arra igyekszik, hogy a saját maga gazdája legyen.

És ha mindenki annyi tudást, szorgalmat és munkaeőrt áldoz a saját maga földjének, birtokának, amennyit áldozott a gyárban vagy a bányában az idegen tőke szolgálatában, akkor nem lesz egyetlen magyar farmer sem, aki rövidesen meg nem találja a boldogulás útját.

Ha pedig valahol érdemes és kifizetődő a gazdálkodás, úgy Californiában százszorosan az. California az örök nyár hazája, ahol nem ismerik a telet, a fagyot, a havat, a jégesőt, a viharokat és az időjárás más szélsőseit, nem ismerik a férgek, bogarakat és más elemi és természeti csapásokat, amelyek a farmereskedést a keleten és a középnyugati államokban olyan nehézé és bizonytalaná teszik.

A JÓ FÖLD A GAZDÁLKODÁS TITKA

Ezért a Hungarian Colonization Company mielőtt működését megkezdte volna, bejárta egész Californiát, hogy tanulmányozza a földeket és a viszonyokat, hogy megállapítsa, melyik az a hely Californiában, ahol a magyarság letelepedhet úgy, hogy biztosíthassa jövőjét. *Keresztül-kasul jártuk egész Californiát, szelvényben és hosszában, a míg red akadunk arra a helyre, amelynél szebb, jobb és pompásabb nincsen egész Californiában.*

És miután nagy nehézségek árán sikerült ezt lefoglalnunk, *lefoglalnunk nem a magunk, de az egész amerikai magyarság részére, most bátran állunk ki honfitársaink elé és bátran állhatjuk azt, hogy ime megtaláltuk azt a helyet, amely teljesen megfelel az amerikai magyarságnak, amely helyen az amerikai magyarság megvetheti jövőjét és boldogulását.*

És hogy ez teljesen igaz, olyan hivatalos testületekre hivatkozunk, amelyek nem az egyének, nem társaságok, de a köz szolgálatában állnak és alkalma adunk mindenkinek meggyőződést szerezni szavaink igazságáról. Itt van három cím:

*Chamber of Commerce Los Angeles, Cal.
Chamber of Commerce Riverside, Cal.
Chamber of Commerce San Bernardino, Cal*

Mind a három a legnagyobb tiszteletben álló hivatalos intézmény és felül állnak minden kétségen. *Bárki irhat e három intézmény bármelyikéhez és önmaga győződhet meg arról, hogy micsoda nagyszerű hely az, amelyet a Hungarian Colonization Company lefoglalt, hogy honfitársainak alkalmat nyújtson jövőjük megalapozásához*

BUDAPEST KÖRNYÉKÉNEK NINCSEN PÁRJA

Mintegy negyvenezer aker terület az, ahova az amerikai magyarok farmerek gyanánt letelepedhetnek. *A vidék szépsége, a levegő tisztasága, a víz jósága és az éghajlat nagyszerűsége páratlanul áll. Maga a terület olyan sima, mint az asztal és a föld California legtermékenyebb földje.*

A területen két vasut, egy villamos vasut és két nagyszerű Boulevard megy keresztül, egy 20,000 lakosú város Riverside csak hat mélsenyre, egy másik nagy város, a 25,000 lakosú San Bernardino csak kilenc mélsenyre és a nyugat legnagyobb városa, Los Angeles csak 48 mértföldnyire fekszik, mindenkit el lehet érni néhány perc alatt villamossal, vonatokkal vagy auto bussokkal. Nagyszerű iskola van Fontanában, mely csak két mértföldnyire fekszik.

Minden talpalatnyi föld művelve van. Ott nem kell irtani, nem kell művelés alá hozni a földet, csak folytatni kell rajta a gazdálkodást. És mindenki olyan gazdálkodást folytathat, amilyent legjobban szeret, vagy amilyenhez legjobban ért.

Több ezer aker kész gyümölcsös van: narancs, citrom, grapefruit, barack és szilvafák, amelyek már termést is hoznak. Sok-sok ezer aker van fentartva szőlőföldnek, mert a szőlő természetesen rengeteg pénz van, míg a termő földeken mindenki azt termelhet, amit akar. A földek mind el vannak látva öntözésre alkalmas vízcsovezéssel.

A földeket nem kell egyszerre kifizetni, 5 és 10 éves rszletekben lehet törleszteni azt. Aki pedig állattenyésztéssel is óhajt foglalkozni, annak a legjobb alkalma van hozzá. Hétezer fajcsirke, sok ezer csirke, tehén, ló és öszvér áll a települők rendelkezésére, önköltési árban annyit vehet mindenki belőlük, amennyit csak akar.

Szóval minden meg van, ami a sikeres gazdálkodáshoz szükséges, ami az ott letelepülő magyar farmernek biztosíthatja a jövőjét és a boldogulását.

A KOLONIA KÖZPONTJÁBAN VAN BUDAPEST

A földek központjában pedig kihasítottunk egy hatalmas területet, ahol egy tiszta magyar városka fog felépülni, amelynek a neve Budapest. Az amerikai magyarság fogja azt felépíteni önmagának és nem lesz az egész országban szebb és boldogabb város az amerikai magyar Budapestnél. Budapest a letelepülő amerikai magyar farmerek fogják fejleszteni, virágozóvá, naggyá tenni.

Minden amerikai magyar üzletben meg fogja találni a maga helyét Budapesten. És rövidesen a magyar templomokban magyarul fogják ott dicsérni az Urat és magyar iskolákban magyarul is fognak tanulni az amerikai magyar gyermekek. Budapest lesz a szíve, a központja a környék magyar gazda kolóniájának.

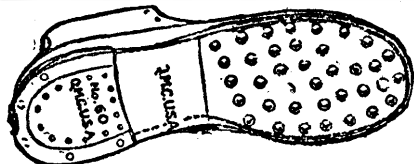
Jöjjön ön is Californiába. Legyen egyik értékes tagja annak a színmagyar gazda kolóniának, amely Budapest környékén új Kánaánt talál az elveszett Kánaán helyett és segítsen ön is megalapozni, felépíteni, virágozóvá tenni az amerikai magyar Budapestet az ország legszebb államának Californiának legszebb helyén. Irjon még ma nekünk és mi posta fordultatunk mindenről részletesen válaszolunk önnek.

Hungarian Colonization Co.

BUDAPEST, CALIFORNIA Post Office FONTANA, California

Aki meg akar tudni mindent Californiáról, vágja ki a szelvényt, töltse ki és küldje el nekünk.

Név
Utca
Város és állam

legerősebb munkáscipő. Bérmentve

Magas száru gummi csizma

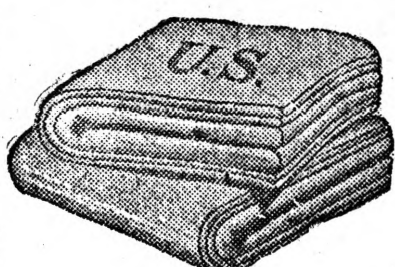
Négy szíjjal. A valódi bányász csizma, teljesen vízmentes. Sohasem kap reumát az, aki egy ilyen csizmát visel a bányában. Bérmentve **\$5.25**

Gyapju takaró

Ez a négy fontos gyapju takaró olyan leget tart, mint a legjobb libatollal töltött dunná. Bérmentve **\$5.00**

Tiszti cipő

Elegáns, szép, finom cipő. A legjobb kimenő cipő. Valódi box és tükör bőrből. Bérmentve **\$7.50**

BLANKETS

megelégedve a küldött árukkal, a pénzt visszatérítjük.

TONER PRODUCT CO.

10210 SUMERSET AVE., CLEVELAND, O.

Az elkophatatlan cipő

Egyedül az iga zi óhazai katonai szeges bakkanacs. A sarka patkós, akárcsak az óhazában. A talpa 3 inches. Ez a cipő legkevesebb 10 esztendőig tart. A **\$5.50**

Képviselőink

RÓNA ÁRMÁND ur a Magyar Bányászlap részére előfizetők és hirdetések szerzésére fel van jogosítva. Minden magyar testvérünk a Magyar Bányászlap érdekeit szolgálja, aki segítségére lesz.

Róna ur a Himler State Bankot és a Himler Coal Companyt is minden tekintetben képviseli.

OROSZ ALADÁR ur a Magyar Bányászlap részére előfizetők és hirdetések szerzésére fel van jogosítva. Minden magyar testvérünk a Magyar Bányászlap érdekeit szolgálja, aki segítségére lesz.

Orosz ur a Himler State Bankot és a Himler Coal Companyt is minden tekintetben képviseli.

TEVÁN ENDRE ur a Magyar Bányászlap képviseletében látogatja meg testvéreinket, és kérjük őket, hogy nehéz munkájában támogatni szíveskedjenek.

Teván ur a Himler State Bankot és a Himler Coal Companyt is minden tekintetben képviseli.

BALOGH F. JÁNOS ur is sorra látogatja a Magyar Bányászlap megbízásából bányásztestvéreinket. Balogh urat a Magyar Bányászlap kiadói hivatala hirdetések és előfizetések felvételére feljogosította.

Balogh ur a Himler State Bankot és a Himler Coal Companyt is minden tekintetben képviseli.

Tiltonville, O és vidéke magyar-ságának felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy a Magyar Bányászlap helyi képviselője Tiltonvillen **Steve Orbán** testvérünk, aki fel van hatalmazva előfizetések felvételére és nyugtázására is.

FABRE LINE

Jas. W. Elwell, General Agents.
17 State St., New York, N. Y.
Szép, kényelmes hajók Triest felé

JANUÁR 29-ÉN

S. S. PATRIA

Harmadosztályú hajójegy Triestig
\$98.50 és \$5 adó

FEBRUÁR 4-ÉN

S. S. BRITANNIA

Jegyet eladunk közvetlen Bécsig
Budapestig, Kassáig, Szegedig és
más városokig.

Jegyért forduljon bármely meg-
hatalmazott ügynökhöz.

Csakis olasz víz szükséges ezek-
hez a hajókhöz.

Nagy kiárúsítás
leszállított árak mellett

őszi és téli árak

**Kezdődik Január 15-én reggel 8 óra-
kor pontosan.**

**Ha akar pénzt takarítani, itt az
alkalom.**

**Most vásárolhat ruhaneműket há-
boru előtti árak mellett.**

**Látogasson el üzletünkbe és meg fog
győződni az előnyökről**

A NEW YORK STORE

NORTHFORK, W. VA.

Szemben az állomással, a First
National Bank mellett

Dr. Richter Hatásos Családi Gyógyszere

A Pain-Expeller
több mint 50 esztendeje használatban
csaknem a világ minden országában.

Minden gyógyszer-
tár elad Pain-Expel-
lert csak győződjön
meg róla, hogy olyan
adnak, amelyen raj-
ta van a "Horgony" védjegy. Utasítson
vissza minden más
fajta, mint utánza-
tot és hamisítványt.

35 cent
és 70 cent
üvege

F. AD. RICHTER & CO.,
3rd Ave. & 35th St.,
Brooklyn, New York

Most, mikor oly égető szüksége van családjának otthon segítségre és az ittlévőknek jó tanácsra, ne kísérletezzen ismeretlen bankárral, de forduljon bizalommal

ROTH JÓZSEF és FIA Bankházához,
McKEESPORTON, PA.,

mely bank 35 év óta szolgálja a magyarság érdekeit.
Pénzt a legolcsóbb napi árfolyam mellett küld, felelősség mel-
lett gyorsan, pontosan és biztosan ügycsaládjának, mint postata-
karék vagy más hazai bankba betét gyanánt.
Checket küldhet általunk haza, melyet bármely bank bevált.

\$21-ÉRT 10,000 MAGYAR KORONÁT

\$11-ért 1000 cseh-szlovák koronát \$7.50-ért 1000 jugoszláv koronát
KÜLDÜNK A TEGNAPI NAPON

Hajójegyek eladása. Rokontait kihozzuk az óhazából.

Magyar Bankház

GOLDBERGER ÉS GOODMAN

136 East 42 Str., New York, N. Y.

STEVE BELLA

MAGYAR BANYÁSZ SZTOROS

SHARPLES, W. VA.

Ruhaneműk, cipő, kalap és mindenféle magyar hazai cikkek.
Árúmat összehasonlíthatja bármely West Virginiai üzlet árúval,
és meg fog győződni, hogy az én árúmat sokkal olcsóbbak, mert én
káré száma vásárolom az árúmat.
Postai rendeléseket pontosan és gyorsan ellátok.

Az Első Magyar Kézimunka és Stempelő Gyár

INGYEN küld árjegyzéket INGYEN

Karácsony előtti kedvezményes leszállított árak.

HA PÉNZT AKAR MEGTAKARITANI,
kérje azonnal az árak árcsökkentése folytán a legújabbban megjelent
árjegyzékünket: karton, szövet, flanel, selyem és vászon árúinkról,
valamint delin és selyem pamutokról.

Garantált D. M. C. színes pamutok.

Elsőrendű nagy Berliner gyapju kendők darabja \$4.25.

CHAS. K. GROSS

KÉZIMUNKA ÉS STEMPELŐ GYÁROS

8803 Buckeye Rd., Cleveland, O.

Közvetlen a bank mellett

Egyleti kalauz.

**Első Tug River-i Magyar Mu-
rás Betegsegélyző Egylet.
Alakult 1903 október 1-én.**

Anyaoztály, Gary, W. Va.

Főtisztviselők névsora:

Főelnök: Sidióczy József, Box 52.
Főelnök: Dálya József, főtitkár:
Vince János, Box 55, Filbert, W. Va.
Főpénztárnok: Gara János, Box 73.
Thorpe, W. Va. Főellenőr: Kis Csilla-
ri János, pöttag: Horváth István.
Hármas bizottság: Szegedy György,
Hajzer József, Szűcs István. Szertár-
nok: Németh Ferenc. Ajtóőr: Török
Gedeon. Hármas bíróság: Szász
György, Orosz István, Kun Gábor.
Tisztviselők az I-ső osztálynál.

Elnök: Bartha András, alelnök:
Horváth István, titkár és jegyző Ko-
leszár József, Box 55, Gilbert, W. Va.
Pénztárnok Vince János, számvé-
vő. Turbucz Ferenc. Hármas tagu bizo-
tsága: Garai János, Karáth Lajos, Csik-
os János. Amerikai zászlótartó Tóth
András. Magyar zászlótartó Csikos
János, ajtóőr Tóth András.

Tisztviselők a II. osztálynál.
Elnök: Szegedy György, alelnök
Palásti Dániel, pénztárnok Németh
Ferenc, Box 224, Gary, W. Va., pénz-
tári ellenőr Babraczki Mihály, titkár
és jegyző Dálya József, L. Box 313,
Gary, W. Va. Hármas tagu bizottság
-Török Gedeon, Lengyel Imre, Bab-
róczy Mihály. Betegápolgató Szur-
csik János, gyász zászlótartó Dudas
János, ajtóőr Micskei Ferenc.

Harmadik osztály: Pageton, W. Va.
Elnök: Nemes Ferenc, titkár Va-
lach Vendel, pénztárnok Szahmár
Márton, jegyző Kolarics István.

4-ik osztály, Gary, W. Va.
Elnök Kiscsillari János, alelnök:
Hajzer József, titkár Granilla János,
box 784, Gary, W. Va. pénztárnok
Szász György, jegyző Kiscsillari Jó-
zsef, pénztári ellenőr Szűcs István,
3 tagu bizottság Kun Gábor, Balogh
János, Kotróci János, zászlótartó
Kun Gábor, betegápolgató Orosz Ist-
ván, ajtóőr Huklaji János. — Gyüle-
seit tartja minden hó első vasárnap-
ján.

5-ik osztály, Earling, W. Va.
Alakult 1920 május 10-én.

Elnök Puszkás János, alelnök Di-
mon János, titkár Asbóth Ignác, box
331, Maubur, W. Va., kihez minden
levél küldendő) pénztárnok Puszkás
János, box 433, jegyző Ördög János,
pénztári ellenőr Asbóth Ignác, Hár-
mas bizottság Harez János, Cserepes
Imre, Jánosok László, betegápolgató
Mata István, ajtóőr Cserepes Imre.
Kaphat, ha azt idejében lefoglalja
nemcsak III., de II. osztályra is.

**OHIO MAGYAR BANYÁSZ
SZÖVETSEG.** Székhelye: Mur-
ray City, O. Hivatalos lapja a
Magyar Bányászlap.

Elnök Szabó József, alelnök Czaga
Károly, pénztárnok Boros József, ti-
kár Tóth Márton, ellenőr Gindly
György.

Új fiókok alakíthatók a környéken.
Érdeklődők forduljanak a titkárhoz
vagy Tamaska János elnökhöz. box
483. Murray City, O.

HOLLISTER, O.
Első osztály,
Alakult 1917. december 16-án.

Elnök Gyurkó János, titkár Székely
János, címe box 77, Gleuster, O.

Az Első Magyar Kínizsi Pál Ma-
gyar Bányász Betegsegélyző Főti és
Női Egylet, Twin Rocks, Pa.

Alakult 1903 március 24-én Gyü-
leseit tartja minden hónap negye-
dik vasárnapján a saját helyiségé-
ben, délután 2 órakor.

Elnök Kovács József, alelnök
Nagy Antal, pénztárnok Rótos László,
titkár Nagy Lajos, Box 29, Expe-
dit, Pa. Jegyző Bortnyik János, pénz-
tári ellenőr Nagy Gusztáv, bizalmi
bíró Kristán János, Nagy Lajos és
Szavvas János, zászlótartó Koren
Miklós és Bak István, ajtóőr Csipa
János.

Yatesboro, Pa. osztály.
Elnök Csobádi József, alelnök Si-
mon József, titkár és jegyző Bódis
Géza, box 203, Yatesboro, Pa., akhez
az egyletet érdeklő minden levelezés

Kínizsi Pál magyar bányász beteg-
segélyző egylet.
Expedít. Elnök Kriston János,
titkár Krivoska Márton, box 259
Expedít, Pa., jegyző ifj. Duza Imre,
alelnök Bak István, zászlótartó Ko-
ren Miklós és Bak István, ajtóőr Csipa
János.

Dr. CHARLES RITZ

a magyarok kedvelt

FOGORVOSA

Goodman Bldg.

Williamson, W. Va.

Vese- és Májbetegséget

24 óra alatt
gyógyít. Min-
den kap-
szulán e
név lát-
szon, hogy a
valódi kapja.
Vigyázzon!

SANTAL MIDY

KISHIRDETÉSEK.

Eladó 200 akeros farm, fele föl
van szántva, 1 akér erdő, többi jó le-
gelő, 10 szobás ház, víz bent, pince,
200 kukorica, elsőrendű dupla báru,
70 láb hosszú, 50 széles, alatta ce-
ment istálló, víz felszerelve (sál),
több melléképület, kocsik, szén,
mindenfélre szereszmok. Május vetés
előtt 3500 dollárért családi
ügyek miatt eladó. Tulajdonosa 38
tehenet, 8 lovat tartott rajta, épüle-
teit fel nem állítaná 10,000 dollárért.
Cím: L. Both, Croghan, N. Y. Ugyan-
ott 80 akeros, 10 szobás ház, víz, toi-
let bent, pince, sok kukorica, elsőren-
dű Bárn, cement istálló vízzel besze-
relve, 7 fejős tehen, 2 ló, 1 bika, 4
borjú, tejért bevesz 20 dollaron fe-
lül hetenként (szezonba). Baromfi,
mindenfélre szereszmok, az egész ta-
valyi termékkel, évi 220 dollárért há-
rom évi szerződéssel bérbe adó be-
tegség miatt azonnal átvethető, eset-
leg minden butor, kályhák, fahasz-
nálat. Több kisebb-nagyobb első-
rendű farmok jutányosan eladók.
Cím: L. Both, Croghan, N. Y.

Jó otthon találna nálam egy gon-
dos, szeretetteljes nő, aki öt árva
gyermeknek anyját pótolná. 52
akeros kis farmom van, tiz szobás
kőházzal, teljesen berendezve, gáz-
világítással ellátva. Komoly érdeklődők
írjanak erre a címre bővebb felvilá-
gosításért: Steve Szenté, Daystown,
Pa. L. Box 12.

VIZDISZTILLÁLÓ (kisüst) vörös
rézből, a legjobb kivitelben kapható
a készítőnél. A 3 gallonos ára \$17.00,
5 gallonos \$20.00. Vidékre 2 dollár a
csomagolási költség. Utánvétele nem
küldünk. Juhász András, 693 So.
Clinton Avenue, Trenton, N. J.

Külföldi Magyarság

a külföldi Magyarok Szövetsé-
ge hivatalos lapja. Előfizetési
ára egy évre 4 dollár. Kiadó-
hivatal: Budapest IX. Lónyay-
utca 17. Ha még nem jár önnek

Rendkívüli ajánlat

IGAZI, GYAPJUBÓL SZÓTT
POSZTÓ INGEK

KÉT DARAB ára \$5.29

Különleges nagyságu ingek, tá-
gas ujjak, két erős zsebbel. Végig
kettősen varrva felső hajtokával,
puh gallérral, kényelmes és me-
leg. Barna, kék, szürke és geszte-
ny színben.
Soha sem volt ez előtt alkalma
két igazi teljesen gyapjuból szótt
flannel posztó inget vásárolni ez-
ért az ártért. Két darab ára \$5.29.
IGAZI FLANNEL
NEM UTANTÓZT FLANNEL.
Elsőrangú főttíngeket gyártunk
és közvetlenül a fogyasztóknak
adjuk el árunkkal, ezzel megtaka-
rítthatja a nagykereskedőnek és
kiskereskedőnek juttatott hasznát
és ezért tudjuk ezt a csodaszép,
hasznos, tartós és kitűnő minősé-
gű flannel inget ilyen olcsó áron
adni.

Rendszerint \$6.00 az ára a bolt-
ban egy ilyen ingnek, kettőt 12.00
dollárért árultunk, de a mi gyá-
runkból közvetlenül szállítva ke-
tőt adunk \$5.29-ért.

NE KÜLDJÖN PÉNZT. Töltsék ki
azonnal az alábbi szelvényt. Írja
meg az ing nagyságát és színt és
azonnal szállítjuk. Csak \$5.29-
ért kell fizetnie a postának a két ing-
ért. Olvassa el az alanti keze-
ségünket és vegye tudomásul, hogy
nem tetszés esetén pénzt teljes
egészségesen visszaadjuk. Küldje be
a szelvényt meg ma.

KEZESSÉG. George Saltzman
& Company, első osztályú ingek
gyárosai minden tekintetben ke-
zességet vállalunk hirdetések inge-
inkért. Ha azok nem felelnek meg
az ön várakozásának, vagy nincsen
azokkal megelégedve bármilyen
okból is, mi készséggel vissza-
küldjük a pénzt.
George Saltzman and Co.
(Aláírás)

KÜLDJE BE EZT A SZELVÉNYT
MÉG MA.

George Saltzman & Co.
354 Broadway, New York

Kérem küldje el nekem forduló
postával az alanti ingeket. Tuda-
masul vettem kezességét és azt,
hogy a küldemény teljesen meg-
fog felelni a hirdetésnek. A pos-
tának ki fogom fizetni a \$5.29-et a
szállításánál.

Nagyság Szín
Rendelő neve
Címe
Box szám
Város
Állam (3)

Figyelem bányászok

Minek dolgoztok olyan helyen,
ahol nem vagytok megelégedve
a keresettel.

Nálunk körülbelül 200 ma-
gyar bányász dolgozik és mind
meg van elégedve.

A mi bányánk Union bánya,
ahol nincs sztrájk és minden
nap dolgozunk.

Tónánként fizetünk.
ENTRIBEN 76 és fél centet
RUMBAN 70 és fél centet.

MAGAS SZENUNK VAN.

Különbön higyen saját sze-
meinek és nézze meg bányáin-
kat vagy írjon felvilágosításért
az itten levő magyar bányá-
szoknak.

Itt említünk egy néhány ma-
gyar bányászt:

Cs. Kiss Sándor
Kiss Sándor
Gancs Elek
Ward, W. Va.

vagy írhat a Compániának is.
Családosa magyar bányászok-
nak a vasuti költséget is megfi-
zetjük.

Kellys Creek Colliery Co.
J. J. SNURE, Mgr.

WARD, W. VA.

UTIRÁNY: Akár honnét uta-
zik, szálljon ki Charleston, W.
Va.-ban. Itt menjen át a K. &
M. vasúthoz és kérjen jegyet
Ward, W. Va.-ba.

Arthur I. Zeiger

MAGYAR ÜGYVÉD

442 FOURTH AVENUE,

Pittsburgh, Pa.

Toms Creek és vidéki

Magyar Bányászok!

Ne tartásotok pénztéket ide-
gen városban. Tartásotok azt itt,
a bányászok bankjában. Ban-
kunk oly biztos, mint bármely
legnagyobb bank. Magyar bá-
nyászokat szívesen látunk. Sok
magyar ügyfelünk teljes biza-
lommal van hozzáuk.

The Miners Bank

of Commerce

C. O. RAMSEY, Pénztárnok.
COEBURN, Virginia

CALIFORNIAI MAZSOLA

Redberi mazsola No. 1,
fontja 16 cent
Redberi mazsola No. 2,
fontja 14 cent
20 fontos boxokban helyszükre
miatt muszáj eladnom. — Irjon
magyarul a következő címre:

CENTRAL GROCET

MEAT MARKET

665 SO. WEBB ST.,

ALIANCE, O.

Bányászok Figyelem!

Magyarországról most érke-
zett nagytömegű legjobb és leg-
újabb magyar könyvek és zeno-
művek árusítására keresünk
magas jutalékra megbízottakat
és helyi ügynököket minden
magyarlakta bányatelepen.

Ez a foglalkozás ügyes, szor-
galmas ember számára jövedel-
mező, tisztességes és állandó
keresetet nyújt.

Bővebb felvilágosításért ír-
jon az alábbi címre:

PANNONIA

208 East 86th Street,

NEW YORK, N. Y.

Embereket keresünk

minden város és plézen gyógy-
szerek eladására. Egy kis szor-
galommal 5-10 dollárt kereshet
naponta, mikor a munkából ha-
zajött. Gyakorlat nem szüksé-
ges. Minden felvilágosítást meg-
adunk. — Irjon bővebb felvi-
lágosításért erre a címre:

APOLLO SUPPLY CO.

221 WEST END AVE.,

DETROIT, MICH.

PATENTOK

Jutányos kiskészítések forduljon ha-
zánk bizalommal. Szabadalmi ügyvédek
és mérnököink DIJTALANUL adnak ta-
nácsot és magyar nyelven szabadalmakról,
írjon ha dolgozik vagy érdeklődik talá-
lmányok iránt.
MANUFACTURERS PATENT CO.
1133 Broadway, New York, N. Y.
POLACHEK ZOLTÁN
főmérnök

PORTAGE és vidékének leg

bankja felajánlja szolgálatait önnek.
Ne küldje pénztet mindenféle magán-
bankokba, hanem lépjen velünk érint-
kezésbe. Jó, pontos és lelkiismeretes
kiszolgálásról biztosítjuk.

FIRST NATIONAL BANK

PORTAGE, PA.

Thurmond és vidéki

magyarok

Megbízható bankunkba
bátran fordulhatnak az ó-
hazába való pénzküldésért.
Bankunk az Egyesült Álla-
mok bankjainak felügyele-
te alatt van.

Betétek után 3% kamatot

fizetünk.

PÉNZT küldünk az óhazába.

J. HUGH MILLER cashier

National Bank of

Thurmond

Thurmond, W. Va.

Matewan és vidéki

magyarok!

Ne küldjetek pénzt idegen ban-
kokba. Jöjjetek hozzám, ahol
becsületesen bannak veletek.
Mr. A. D. Dicke, a bank pénz-
tárnoka, a magyarok igaz, jó
barátja.